

Nr 4

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1956/57 under fjärde huvudtiteln, avseende anslagen inom försvarsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Repetitionsövningsverksamheten under budgetåret 1956/57 m. m.** Beträffande repetitionsövningsverksamheten under budgetåret 1956/57 och viss beredskapsfråga (propositionen nr 1, fjärde huvudtiteln, punkt 1, s. 10—13, 21 och 22 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956) har riksdagen redan fattat beslut (riksdagens skrivelse nr 122), varom utskottet velat här erinra.

Försvarsdepartementet

2:o) **Försvarsdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 23 och 24) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarsdepartementet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Försvarsdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 995 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 930 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen att vid försvarsdepartementet inrättas en tjänst för förste kanslisekreterare i Ca 29 i utbyte mot en kanslisekreterartjänst i Ca 25. Departementschefen föreslår vidare att en tjänst för förste kanslisekreterare i Ce 29 upptages som ordinarie samt att en på försvarsdepartementets personalförteckning uppförd tjänst för expeditionsvakt i Ca 11, avsedd för försvarets kommandoexpedition, vid ledigblivande utbytes mot en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1:22.

Övriga kostnadsförändringar äro av automatisk natur.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker utskottet nu framlagda förslag till personalförändringar och anslagsberäkningar.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för försvarsdepartementet uppföra ytterligare två tjänster för förste kanslissekreterare i lönegrad Ca 29 samt från förteckningen utesluta tjänster för en kanslissekreterare i lönegrad Ca 25, en expeditivsvakt i lönegrad Ca 11 och en förste kanslissekreterare i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	499 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	198 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 060
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	179 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	220 240
	<hr/>
	Summa kronor 1 137 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	142 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 995 000

c) till *Försvarsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 995 000 kronor.

3:o) Försvarsdepartementet: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 24), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

Centrala förvaltningsmyndigheter

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING

4:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 28—34) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 293 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 885 000 kronor.

Departementschefen föreslår beträffande lönebyråns kontrollsektion att en kanslibiträdestjänst i Ce 11 indrages från och med nästa budgetår.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen att vid civilförvaltningen inrättas tjänster för en bokbindare i Ce 12 och ett sorteringsbiträde i Ce 8 i utbyte mot tjänster för två bokbinderibiträden i Ce 10.

Under anslaget har medel beräknats för tre biträdestjänster, avsedda för telefonister.

På personalförteckningen för civilförvaltningen föreslås skola uppföras ytterligare sju tjänster för kontorsbiträde i Ca 8.

Departementschefen räknar i det följande vid behandlingen av civilförvaltningens omkostnadsanslag med ökad medelsanvisning för förhyrning av hålkortsmaskiner. Behovet av biträdespersonal kan genom ifrågavarande anskaffningar beräknas komma att minska. Med hänsyn härtill räknar departementschefen under avlöningsanslaget med minskad medelsanvisning motsvarande avlöningskostnaderna för två biträden för skriv- och kontorsgöromål.

Övriga kostnadsförändringar äro av automatisk natur.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, har icke något att erinra mot under förevarande punkt föreslagna personalförändringar och gjorda beräkningar av avlöningsstaten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för försvarets civilförvaltning uppföra tjänster för ytterligare sju kontorsbiträden i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 942 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	18 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 148
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 485 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	860 552
Summa kronor	4 308 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	15 000
Nettoutgift kronor	4 293 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 4 293 000 kronor.

5:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 34 och 35), innebärande en främst av utvidgad verksamhet inom hålkortscentralen föranledd anslagshöjning av 60 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

6:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 36—39), innebärande, förutom automatiska kostnadsförändringar, ordinarie sättnings av tjänster för en hälsovårdsinspektör och en sjuksköterskeinspektör i Ce 25, den sistnämnda med tjänstebenenämningen byråinspektör, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 690 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för försvarets sjukvårdsstyrelse uppföra tjänster för en hälsovårdsinspektör och en byråinspektör, båda i lönegrad Ca 25;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	324 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	67 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:ts, <i>förslagsvis</i>	12 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	242 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	158 400
	Summa kronor 804 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	52 000
	Nettoutgift kronor 752 000

c) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 752 000 kronor.

7:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 39), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN

8:o) **Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 40 och 41), innebärande en anslagshöjning av 16 000 kronor till följd av inträffade lönestegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 646 000 kronor.

9:o) **Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 41), innebärande att anslaget, som för innevarande budgetår uppförts med 125 000 kronor, med hänsyn till reservationsbehållningens storlek för nästa

budgetår uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

10:o) **Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 41 och 42), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

ARMÉTYGFÖRVALTNINGEN

11:o) **Armétygförvaltningen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 42—45), innebärande, förutom automatiska kostnadsförändringar, dels att tjänster inrättas för en byrådirektör och en byråingenjör i respektive Ce 31 och Ce 27, dels att på personalförteckningen för ämbetsverket uppföras ytterligare 36 tjänster för kontorsbiträde i Ca 8, dels ock att antalet förvaltningsarvoden minskas med två till sju, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 10 490 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för armétygförvaltningen uppföra ytterligare tjänster för 36 kontorsbiträden i lönegrad Ca 8, en byrådirektör i lönegrad Ce 31 och en byråingenjör i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 768 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	302 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 460
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	5 574 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 410 540
	<hr/>
	Summa kronor 12 060 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, förslagsvis	240 000
	<u>Nettoutgift kronor 11 820 000</u>

c) till *Armétygförvaltningen: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 11 820 000 kronor.

12:o) **Armétygförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 45 och 46), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armétygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 720 000 kronor.

13:o) **Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap. Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14 och 15, s. 46 och 47), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap* ett förslagsanslag av 600 000 kronor;

b) till *Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap* ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

ARMÉINTENDENTURFÖRVALTNINGEN

14:o) **Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 47—50), innebärande, förutom automatiska kostnadsförändringar, dels att tre kontorsbiträdestjänster i Ca 8 uppföras på personalförteckningen för förvaltningen och att medel beräknas under anslaget för en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, dels ock att antalet förvaltningsarvoden minskas med ett till tre, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 1 850 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen uppföra ytterligare tre tjänster för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	641 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	198 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 340
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 030 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	463 660
	<hr/>
	Summa kronor 2 335 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	145 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 2 190 000

c) till *Arméintendenturförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 190 000 kronor.

15:o) *Arméintendenturförvaltningen*: **Omkostnader**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 50 och 51), innebärande en anslagshöjning av 23 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arméintendenturförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 193 000 kronor.

MARINFÖRVALTNINGEN

16:o) *Marinförvaltningen*: **Avlöningar**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 51—56), innebärande, förutom automatiska kostnadsförändringar, dels att tjänster inrättas för två byråingenjörer i Ce 27, avsedda för vapenavdelningens torpedbyrås militärtekniska sektion, en byråingenjör eller byråintendent i Ce 27, avsedd för inköpsavdelningens inköpssektion, en kontorist i Ce 13, avsedd för normaliebyråns bibliotek, samt åtta kontorsbiträden i Ca 8, dels ock att en för bibliotekarie och referat-ingenjör avsedd arvodesbefattning i 1:36 ävensom sju tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål utgår, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 6 640 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för marinförvaltningen uppföra tjänster för ytterligare åtta kontorsbiträden i lönegrad

Ca 8 och två byråingenjörer i lönegrad Ce 27 samt för en byråingenjör eller byråintendent i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 373 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	259 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 680
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 797 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 628 320
	<hr/>
	Summa kronor 8 062 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	202 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 7 860 000

c) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 7 860 000 kronor.

17:o) *Marinförvaltningen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 56 och 57), innebärande en främst av inträffade lönehöjningar föranledd anslagshöjning av 45 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

FLYGFÖRVALTNINGEN

18:o) *Flygförvaltningen*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, s. 57—67) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57, dels ock till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 11 793 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 10 850 000 kronor. Departementschefen tillstyrker att för flygplanavdelningen inrättas tjänster för en förste byråingenjör i Ce 29, avsedd för motorbyråns projektsektion, och en byråingenjör i Ce 27, avsedd för försökscentralens vapensektion. För försökscentralen föreslås därjämte skola inrättas tjänster för en byråingenjör i Cg 25, en ingenjör i Cg 23 och en ingenjör i Cg 21, avsedda för vapensektionen, ävensom en för elektrosektionen avsedd ingenjörstjänst i Cg 21. Departementschefen tillstyrker vidare att robotbyrån förstärkes med tjänster för tre förste byråingenjörer i Cg 29, tre byråingenjörer i Cg 27, fem byråingenjörer i Cg 25, fyra ingenjörer i Cg 23, två ingenjörer i Cg 21 och tre biträdande ingenjörer i Cg 19. Medel för samtliga förenämnda tjänster förutsättes skola beräknas under förevarande avlöningsanslag.

På personalförteckningen för flygförvaltningen föreslås skola uppföras ytterligare 15 tjänster för kontorsbiträde i Ca 8.

På flygförvaltningens personalförteckning finnes uppförd en byrådirektörstjänst i Ca 31, avsedd för administrativa byråns kanslisektion. Med hänsyn till innehavarens tjänstgöringsförhållanden föreslår departementschefen att tjänsten föres på övergångsstat. I samband därmed föreslås för sektionen skola inrättas en ny byrådirektörstjänst i Ca 31.

Övriga kostnadsförändringar äro av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker att för flygplanavdelningen, försökscentralen och robotbyrån inrättas tjänster i enlighet med departementschefens förslag ävensom att 15 nya tjänster för kontorsbiträde i Ca 8 uppföras på flygförvaltningens personalförteckning. Ehuru anordningen icke är fullt tillfredsställande, vill utskottet dock icke motsätta sig att en byrådirektörstjänst i Ca 31, avsedd för administrativa byråns kanslisektion, föres på övergångsstat och att i samband därmed för sektionen inrättas en ny byrådirektörstjänst i Ca 31. Anslagsberäkningarna ha icke föranlett någon utskottets erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) dels på personalförteckningen för flygförvaltningen uppföra ytterligare tjänster för en byrådirektör i lönegrad Ca 31, femton kontorsbiträden i lönegrad Ca 8, en förste byråingenjör i lönegrad Ce 29 och en byråingenjör i lönegrad Ce 27, dels ock överföra en på personalförteckningen under rubriken »Tjänstemän å ordinarie stat» uppförd tjänst för byrådirektör i lönegrad Ca 31 till övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 407 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	150 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 340
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	5 952 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 395 660
	<hr/>
	Summa kronor 11 912 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	119 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 11 793 000

c) till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 11 793 000 kronor.

19:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 68 och 69), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGS DIREKTION

20:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 69 och 70), innebärande en automatisk anslagshöjning av 13 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	29 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	97 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 700
	Summa kronor 164 000

b) till *Försvarets förvaltningsdirektion*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 164 000 kronor.

21:o) *Försvarets förvaltningsdirektion*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 70), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets förvaltningsdirektion*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Försvarskrafterna

FÖRSVARSTABEN

22:o) *Försvarsstaben*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, s. 71—82) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarsstaben, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av försvarsväsendets radioanstalt m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 12 779 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Öhman* och *Norling* (I: 403) samt den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.* (II: 485), hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 11 000 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 485.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 11 533 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen att vid försvarsstaben inrättas tjänster för en bibliotekskonsulent i Ce 27, en materialförvaltare i Ca 17 och två kontorister i Ce 13 i utbyte mot tjänster för en stabsbibliotekarie i Ce 26, en materialförvaltare i Ca 14 och två kanslibiträden i Ce 11.

Departementschefen föreslår att medel beräknas för provisorisk förstärkning av den för kassa- och förvaltningstjänsten avsedda personalen.

Försvarsstabschefens förslag om att inrätta en beställning för regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30, avsedd för militärassistent vid riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, anser departementschefen sig böra biträda. Departementschefen tillstyrker likaledes att den beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, som för närvarande avses för försvarsattaché i Bern, i stället avses för flygattaché i Paris, ävensom att en för försvarsattaché i Bonn avsedd regementsofficersbeställning i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 uppföres på försvarsstabens stat. I samband därmed kan en på kavalleriets stat uppförd överstebeställning i Ma 37 indragas, varom departementschefen avser göra framställning vid den slutliga behandlingen av arméns allmänna avlöningsanslag.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen att på försvarsstabens stat uppföres en byrådirektörstjänst i Ce 31 för signalplanering m. m. i utbyte mot en tjänst för förste byråingenjör i Cg 29.

Av försvarsstabschefen framlagda förslag om uppförande av vissa tjänster som extra ordinarie biträder departementschefen i vad de avser tjänster för två förste byråsekreterare vid utrikesavdelningen.

Kostnaderna för försvarsväsendets radioanstalt och medel för viss ytterligare verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1955/56 beräknats till 7 477 000 kronor, såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. Departementschefen beräknar motsvarande kostnader för budgetåret 1956/57 till 8 295 000 kronor, vilket innebär en ökning med 818 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt avser försvarsstaben, tillstyrker utskottet nu framlagda personalförteckning och anslagsberäkningar. Det motionsvis gjorda yrkandet avstyrkes alltså.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga,

a) *dels* på personalförteckningen för försvarsstaben uppföra beställningar för ytterligare en regementsofficer i lönegrad Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 och en regementsofficer i lönegrad Ma 33 eller Ma 30, en tjänst för materialförvaltare i lönegrad Ca 17, tjänster för ytterligare en byrådirektör i lönegrad Ce 31 och en förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27 samt tjänster för en förste byråsekreterare i lönegrad Ce 29 och en bibliotekskonsulent i lönegrad Ce 27, *dels ock* från för-

teckningen utesluta tjänster för en materialförvaltare i lönegrad Ca 14 och en stabsbibliotekarie i lönegrad Ce 26;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av försvarsväsendets radioanstalt m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 813 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	403 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	64 000
4. Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer	
a) Ortstillägg	288 000
b) Barnbidrag, <i>förslagsvis</i>	55 000
c) Utomeuropeiskt tillägg, <i>förslagsvis</i> ...	35 000
d) Bidrag till automobilresor, <i>förslagsvis</i>	17 000
e) Förflyttningsbidrag, <i>förslagsvis</i>	53 000
f) Prisutjämningsstillägg, <i>förslagsvis</i> ...	536 000
	984 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	783 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	702 000
	<hr/>
	Summa kronor 4 749 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	265 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 4 484 000

c) till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 779 000 kronor.

23:o) **Försvarsstaben: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 82 och 83), innebärande, i den del anslaget avser verksamheten vid försvarsväsendets radioanstalt m. m. en höjning med 106 000 kronor och beträffande anslaget i övrigt en av automatiska kostnader föranledd höjning med 13 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 636 000 kronor.

24:o) **Försvarsstaben: Övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 83 och 84), som innebär, såvitt avser försvarsstaben, en av ökade resekostnader föranledd höjning med 500 kronor och beträffande radioanstaltens verksamhet en minskning med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Övningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 45 500 kronor.

25:o) **Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 84), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

26:o) **Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 85), som innebär, såvitt avser försvarsstaben, oförändrat belopp och beträffande radioanstaltens verksamhet en minskning med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 183 000 kronor.

ARMÉN

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

27:o) **Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 86), innebärande en anslagsminskning av 3 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 kronor.

28:o) **Armén: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 87), innebärande en av höjda kristillägg föranledd anslagshöjning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

29:o) **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 87), innebärande en av belastningen å anslaget och höjda avlöningsförmåner föranledd anslagshöjning av 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 100 000 kronor.

30:o) **Armén: Rekryteringskostnader. Armén: Ekiperingsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 33 och 34, s. 87 och 88), innebärande oförändrade medelsanvisningar samt beträffande sistnämnda anslag även oförändrade grunder för ekiperingshjälp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Armén: Rekryteringskostnader* ett förslagsanslag av 55 000 kronor;

b) till *Armén: Ekiperingsersättningar* ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

31:o) **Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35, s. 88 och 89) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 100 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 12 500 000 kronor.

Behovet av arbetare för nästa budgetår har ansetts kunna minskas från 1 329 till 1 243 man. Vid beräkningen av anslaget har jämväl beaktats dels den år 1955 inträffade höjningen av kollektivavtalslönerna, dels belastningen å anslaget, dels ock inställandet i huvudsak av repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår.

Utskottet tillstyrker den verkställda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 100 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

32:o) **Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36, s. 90 och 91) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 37 700 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 46 500 000 kronor.

Med hänsyn till att repetitionsövningarna vid armén i huvudsak skola inställas under nästa budgetår, har, med beaktande av belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55, anslaget för förstnämnda budgetår ansetts kunna minskas med 8 800 000 kronor.

Utskottet finner sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 37 700 000 kronor.

33:o) **Armén: Familjebidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 91 och 92), innebärande en främst av begränsningen av repetitionsövningarna under nästa budgetår föranledd anslagsminskning av 10 750 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Familjebidrag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 250 000 kronor.

SJUKVÅRD

34:o) **Armén: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 92 och 93), innebärande en främst av begränsningen av repetitionsövningarna under nästa budgetår föranledd anslagsminskning av 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

35:o) **Armén: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 93 och 94), varvid räknats med å ena sidan en ökning till följd av höjda taxor och å andra sidan en av den begränsade repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranledd minskning med 4 100 000 kronor, innebärande sammanlagt en anslagsminskning av 2 900 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 10 100 000 kronor.

EXPENSER M. M.

36:o) **Armén: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 94—96), varvid räknats med å ena sidan en ökning till följd av belastningen och stegrade bränslekostnader och å andra sidan en av den begränsade repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranledd minskning med 1 500 000 kronor, innebärande sammanlagt en anslagshöjning av 1 700 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 14 500 000 kronor.

37:o) **Armén: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 96 och 97), innebärande en av taxeändringar m. m. föranledd anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Telefon m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 550 000 kronor.

38:o) **Armén: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 97), innebärande en av höjda priser på skrivmaterialier och kontorsutensilier m. m. samt av den intensifierade värnpliktsutbildningen föranledd anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kronor.

MATHÅLLNING M. M.

39:o) **Armén: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 97—99), varvid räknats med å ena sidan höjda mathållningskostnader och å andra sidan minskat antal tjänstgöringsdagar, innebärande sammanlagt en anslagsminskning av 9 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 27 000 000 kronor.

40:o) **Armén: Furagering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 99 och 100), innebärande en anslagsminskning av 800 000 kronor, som föranledes av minskat antal underhållsdagar samt lägre normalrationspriser än under sistförflutna budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Furagering* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

41:o) **Armén: Beklädnad m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 101—104), varvid räknats med å ena sidan en höjning av dagskostnadsbeloppen och å andra sidan minskat antal tjänstgöringsdagar, innebärande sammanlagt en anslagshöjning av 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 24 300 000 kronor.

42:o) **Armén: Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 104—107), varvid räknats med å ena sidan en höjning av dagkostnadsbeloppen för inventarier och förplägnadsmateriel och å andra sidan minskat antal tjänstgöringsdagar, innebärande sammanlagt en anslagshöjning av 250 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 3 350 000 kronor.

43:o) **Armén: Tvätt.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 107 och 108) att till ifrågakommande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 800 000 kronor.

Med hänsyn till dels höjda tvättpriser såväl vid förbandens tvättinrättningar som vid försvarets fabriksverks inrättningar, dels ock belastningen på anslaget under föregående budgetår, i vilken belastning ingår en utgift av engångskaraktär om i runt tal 300 000 kronor — vilken enligt departementschefens mening borde ha underställts Kungl. Maj:ts prövning — har departementschefen beräknat medelsbehovet för nästa budgetår vid oförändrad utbildningsverksamhet till 3 100 000 kronor. Till följd emellertid av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår beräknar departementschefen den på grund härav uppkommande minskningen av anslagsbehovet till 700 000 kronor, varför anslaget bör uppföras med 2 400 000 kronor. För att den tvättkapacitet vid förbandens tvättanstalter, som friställes till följd av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten, skall kunna utnyttjas, räknar departementschefen med att dessa tvättanstalter skall åtaga sig tvätt för civila beställares räkning. Härigenom inflytande inkomster bör enligt departementschefen tillföras förevarande anslag, varvid medelsåtgången minskar. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen och vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

44:o) *Armén: Övningar m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48, s. 108—111) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 20 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 28 000 000 kronor.

Vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén torde, framhåller departementschefen, en höjning av förevarande anslag vara ofrånkomlig. Medelsbehovet ökar till följd av inträffade löne- och prisstegringar. En ökad medelstildelning för drivmedel synes vidare påkallad. Även för målflygning måste medelstildelningen ökas. Enligt departementschefens mening skulle anslaget vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén uppföras med 30 000 000 kronor.

Till följd av den föreslagna nedskärningen av repetitionsövningsverksamheten begränsas emellertid medelsbehovet under förevarande anslag. Den härigenom uppkommande besparingen beräknas till 7 000 000 kronor.

Då departementschefen sålunda föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 23 000 000 kronor, förutsättes härvid att kostnaderna för planerade stabstjänstövningar bestrides inom anslaget. Anskaffning av rökolja bör enligt departementschefen alltjämt ske med anlitan av anslaget till anskaffning av tygmateriel.

Utskottet. Mot den av departementschefen verkställda beräkningen av förevarande anslag har utskottet icke funnit något vara att erinra. Utskottet biträder därför Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, som i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en minskning med 5 000 000 kronor.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga, till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kronor.

45:o) **Armén: Ökning av drivmedelslagringen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 111 och 112), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

46:o) **Armén: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 112 och 113), innebärande en av höjda löner och frakttaxor föranledd anslagshöjning av 175 000 kronor, varvid förutsättes att löpande underhållskostnader skola i samma utsträckning som för innevarande budgetår bestridas från förevarande anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 525 000 kronor.

47:o) **Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51, s. 113—115) att dels till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva att därutöver beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig må utläggas inom en kostnadsram av 4 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 000 kronor.

Chefen för armén har framhållit att bristerna i fråga om drivmedelsutrustning för krigsorganisationens behov är allvarliga samt att arméns fortlöpande motorisering gör bristerna än mer kännbara. Med hänsyn till vikten av att säkerställa arméns drivmedelsförsörjning i krig finner departementschefen det nödvändigt att ytterligare materiel för drivmedelshandtering m. m. anskaffas för krigsorganisationens behov. Departementschefen föreslår att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 2 000 000 kronor. Därvid bör enligt departementschefens beräkningar ett belopp av omkring 1 750 000 kronor kunna tagas i anspråk för anskaffning av krigsutrustning. Då fördelar bör kunna vinnas genom att större beställningar utlägges i ett sammanhang, föreslår departementschefen vidare att riksdagens bemyndigande utverkas att låta utlägga beställningar på materiel för krigsutrustning intill ett belopp av 4 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Departementschefen förutsätter att beställningsverksamheten anordnas på ett sådant sätt att betalningsutfallet fördelas i huvudsak jämnt på de tre budgetåren 1957/60.

Utskottet. Då här ifrågavarande ändamål bedömts såsom synnerligen angeläget, vill utskottet tillstyrka en höjning av anslaget och har icke något att erinra mot den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen. Då betydande besparingar torde kunna vinnas vid utläggande av större beställningar i ett sammanhang, vill utskottet vidare tillstyrka, att i överensstämmelse med departementschefens förslag Kungl. Maj:t bemyndigas låta utlägga beställningar på materiel för krigsutrustning intill ett belopp av 4 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig må utläggas inom en kostnadsram av 4 500 000 kronor.

ANSKAFFNING OCH VÅRD AV HÄSTAR M. M.

48:o) **Armén: Uttagning av hästar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 116), innebärande av belastningen å anslaget och förväntad minskning i behovet av hästbesiktningsmän föranledd anslagsminskning av 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av hästar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

49:o) **Armén: Veterinärvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 116—118), innebärande en anslagsminskning av 35 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Veterinärvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

50:o) **Armén: Hundväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 118), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hundväsendet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

TYGMATERIEL M. M.

51:o) **Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56, s. 118—120) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 215 000 000 kronor, dels ock till Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 280 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft dels förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.*, i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 190 000 000 kronor och det begärda beställningsbemyndigandet med 200 000 000 kronor,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Jansson m. fl.* (I: 404) och den andra inom andra kammaren av herr *Karlsson* i *Olofström m. fl.* (II: 483), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1956/57 äskade beställningsbemyndigandena för anskaffning av tygmateriel m. m. för armén, för fartygsbyggnader, för anskaffning av vapenmateriel m. m. för marinen samt för anskaffning av flygmateriel m. m. måtte nedskäras med tillhoppa 250 miljoner kronor och att vederbörande utskott måtte framlägga förslag under vilka av förberörda anslag ifrågavarande minskningar bör äga rum.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 485 och II: 483.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 280 miljoner kronor, varjämte medgivits utläggande av beställningar till en kostnad av 154 miljoner kronor.

Den sammanlagda kostnaden för anskaffning av tygmateriel m. m. enligt 1953 års tioårsplan (budgetåren 1953/63) uppgår till 3 023,5 miljoner kronor.

Armétygförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 256,5 miljoner kronor och ett anslag av 297 miljoner kronor. Beställningsbemyndigandet avser ämbetsverket att utnyttja för ytterligare beställningar av materiel och ammunition m. m. inom ramen för ifrågavarande tioårsplan.

Departementschefen räknar för nästa budgetår med att beställningar utlägges till ett belopp av 215 miljoner kronor samt att anslaget uppföres med 280 miljoner kronor. Anskaffningsverksamheten under nästa budgetår bör enligt departementschefen bedrivas på grundval av den av riksdagen godkända planen.

Vid bifall härtill kommer den 30 juni 1957 bemyndiganden om sammanlagt 819,2 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel. För ma-

terielplanen kommer vid samma tidpunkt att ha lämnats bemyndiganden till ett belopp av 1 611,5 miljoner kronor. För att slutföra anskaffningen av den i planen upptagna materielen erfordras således ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av (3 023,5 — 1 611,5 =) 1 412,0 miljoner kronor.

Utskottet. Förevarande anslag beräknades enligt den av 1953 års riksdag fastställda tioårsplanen skola uppföras med drygt 300 miljoner kronor per budgetår. För budgetåren 1954/55 och 1955/56 har anslaget upptagits till 272,5 respektive 280 miljoner kronor. För nästa budgetår föreslår departementschefen en medelsanvisning av 280 miljoner kronor.

Under erinran sålunda om att det nu äskade anslaget liksom innevarande och föregående budgetårs motsvarande anslag utgör ett lägre belopp än som angivits i förenämnda materielplan, vill utskottet tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning. Mot det begärda beställningsbemyndigandet, som är avsett att utnyttjas för fortsatt beställningsverksamhet inom materielplanen, har utskottet icke något att erinra.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker de i ämnet väckta motionerna, såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 403 och II: 485 samt I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 215 000 000 kronor;

b) till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 280 000 000 kronor.

52:o) **Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57, s. 121 och 122) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 60 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 70 500 000 kronor.

Departementschefen framhåller, att inträffade löneökningar för personal som avlönas under förevarande anslag skulle vid oförändrad utbildningsverksamhet inom armén nödvändiggöra en anslagshöjning med 2 500 000 kronor för nästa budgetår. Under nämnda förutsättning borde anslaget alltså uppföras med 73 000 000 kronor. Med hänsyn till inställandet av repeti-

tionsövningsverksamheten under nästa budgetår begränsas emellertid medelsbehovet under anslaget. Härvid uppkommande besparing beräknas till 7 000 000 kronor. I enlighet härmed bör enligt departementschefen anslaget för nästa budgetår upptagas till 66 000 000 kronor.

Utskottet har icke funnit något vara att erinra mot de av departementschefen verkställda anslagsberäkningarna, varför utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning. Det motionsvis gjorda yrkandet avstyrkes alltså.

Åberopande det anförda och under erinran om att årets riksdag under förevarande anslagsrubrik anvisat ett tilläggsanslag av 2 500 000 kronor för merkostnader till följd av höjda löner, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga, till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 000 kronor.

53:o) **Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 122 och 123), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

HEMVÄRNET

54:o) **Armén: Hemvärnets avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60, s. 123—125) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Heüman m. fl.* (I: 173) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindberg* (II: 339), hemställts, att riksdagen ville bifalla rikshemvärnschefens förslag och besluta en anslagshöjning av 330 650 kronor, att fördelas på arvoden enligt de grunder, som rikshemvärnschefen angivit i sitt förslag till arvodesfördelning.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 339.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 450 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget med hänsyn till automatiska kostnadsändringar höjes med 16 000 kronor.

Rikshemvärnschefen upprepar tidigare framförda förslag om inrättande av en särskild beställning såsom chef för hemvärnets stridsskola i alternativt Ma 30 eller Ma 27 och en tjänst såsom vaktmästare (bilförare) vid hemvärnsstaben (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 117). Vidare framställer rikshemvärnschefen ånyo förslag om höjda arvoden till kretshemvärnschefer och hemvärnschefer samt om inrättande av arvoden till hemvärnskompanichefer, för vilka ändamål en anslagshöjning av 325 000 kronor beräknas erforderlig, ävensom om höjning av arvodena åt tillsynsmän vid hemvärnsförråd med tillhoppa 5 650 kronor (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 117). Civilförvaltningen anser sig icke kunna tillstyrka dessa förslag.

Departementschefen biträder civilförvaltningens förslag.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t äskade anslagshöjningen tillstyrkes. Utskottet beaktar till fullo hemvärnets stora betydelse i försvarsorganisationen men finner sig dock med hänsyn till den restriktiva anslagsprövning, som rådande läge kräver, nödgat avstyrka den i motionerna föreslagna ytterligare anslagshöjningen. Utskottet vill härvid erinra om att utskottet med avseende å hemvärnets verksamhetsområde tillstyrkt en anslagshöjning, som i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår uppgår till sammanlagt 97 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 173 och II: 339,

a) fastställa följande avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	84 100
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	85 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	296 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	44 900
	<hr/>
	Summa kronor 530 900

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	64 900
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 466 000

b) till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kronor.

55:o) **Armén: Hemvärnets omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 125 och 126), innebärande en av höjda järnvägstaxor och anskaffande av ytterligare en expeditionstelefon vid stridsskolan föranledd anslagshöjning av 6 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 586 000 kronor.

56:o) **Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 126 och 127), innebärande en främst av ökade material- och arbetskostnader föranledd anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

57:o) **Armén: Hemvärnets övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 127), innebärande en av höjda biljettkostnader föranledd anslagshöjning av 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets övningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 695 000 kronor.

58:o) **Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 128), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

59:o) **Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 128 och 129), innebärande en anslagshöjning av 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 320 000 kronor.

60:o) **Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig. Armén: Frivilliga djursjukvården i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 66 och 67, s. 129 och 130), innebärande oförändrade anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

- a) till *Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* ett reservationsanslag av 38 000 kronor;
- b) till *Armén: Frivilliga djursjukvården i krig* ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

61:o) **Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68, s. 130 och 131) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 625 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* väckt motion (II: 336) hemställts, att förevarande anslag måtte uppföras med 1 775 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 625 000 kronor.

Skytteförbundens överstyrelse räknar med en kostnad av cirka 350 000 kronor för ordinarie årligt underhåll av förefintliga skjutbanor.

Överbefälhavaren har i yttrande över skytteförbundens yrkanden påtalat, att skytterörelsens skjutbanor är i ett mycket dåligt skick och att, därest ökade medel för underhåll av banorna icke ställes till förfogande, många banor måste nedläggas av säkerhetsskäl. Med hänsyn härtill och med beaktande av att skjutbanorna i stor utsträckning utnyttjas av hemvärnet föreslår överbefälhavaren, att bidraget till skjutbanors underhåll höjes med 150 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning anser sig i likhet med överbefälhavaren böra förorda en höjning av bidraget till skjutbanors underhåll med 150 000 kronor.

Departementschefen finner sig icke kunna tillstyrka någon höjning av anslaget.

Utskottet. Med hänsyn till att skjutbanorna på många håll icke äro i tillfredsställande skick hade det enligt utskottets mening varit önskvärt, om förevarande anslag hade kunnat uppräknas för ändamålet. Vid avvägningen av anslagen för olika försvarsändamål för nästa budgetår och med hänsyn till den restriktiva anslagsprövning, som rådande läge kräver, är det emellertid enligt utskottets mening icke möjligt att för det frivilliga skytteväsendet nu tillstyrka en anslagshöjning. Det motionsvis gjorda yrkandet avstyrkes alltså. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t vid fördelningen av anslaget har sin uppmärksamhet riktad på att beträffande underhållet till skjutbanor säkerhetssynpunkterna tillgodoses i största möjliga omfattning.

Mot den av departementschefen verkställda beräkningen i övrigt av anslaget har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 336, till *Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 625 000 kronor.

62:o) **Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 131), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

MARINEN

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

63:o) **Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 132—134), innebärande en anslagsminskning av 13 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956 omnämnde ämneslärare på övergångsstat vid förutvarande skeppsgosseskolorna må från och med den 1 juli 1956 överföras till allmänna indragningsstaten med rätt till åtnjutande av avlöning, som av Kungl. Maj:t bestämmes;

b) till *Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 kronor.

64:o) **Marinen: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 134), innebärande en av belastningen å anslaget och under år 1955 genomförd höjning av kristilläggen föranledd anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

65:o) **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 134 och 135), innebärande en av belastningen å anslaget och under år 1955 genomförd höjning av lönerna

föränledd anslagshöjning av 300 000 kronor, varvid hänsyn också tagits till minskningen av repetitionsövningsverksamheten vid kustartilleriet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

66:o) **Marinen: Rekryteringskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 135), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

67:o) **Marinen: Ekiperingsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 135), innebärande en av belastningen å anslaget föränledd anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

68:o) **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 135—137), innebärande en anslagsminskning av 700 000 kronor, som i huvudsak föränledes av att antalet förrådsarbetare m. fl. nedgår från 275 till 168, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

69:o) **Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77, s. 137 och 138) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 8 850 000 kronor.

Departementschefen räknar å ena sidan med ökad belastning å anslaget och å andra sidan med minskat antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid kustartilleriet, innebärande tillhoppa en anslagshöjning av 50 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Angur* väckt motion (II: 486), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att i motionen angivna premier provisoriskt skola utgå till sjövärnsman på samma sätt som till annan värnpliktig i överensstämmelse med den i motionen omnämnda framställningen från

chefen för marinen i avvaktan på att utredning rörande ekonomiska och sociala förmåner till värnpliktiga framläggas samt anvisa härför erforderliga medel.

Beträffande motiveringen hänvisas till motionen.

Utskottet, som finner den verkställda anslagsberäkningen böra godtagas, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Beträffande det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet erinra om att enligt kungörelsen om värnpliktsavlöning utgå premier om 1 200 kronor respektive 2 400 kronor till dem, som med godkännande vitsord genomgått fullständig underofficersutbildning respektive kadettskola. För sjövärnsman däremot, som med godkännande vitsord genomgått utbildning till värnpliktig underofficer vid flottan respektive officer vid flottan, utgå premier med 480 kronor respektive 720 kronor. Såsom av motionen framgår har chefen för marinen framhållit, att utbildningen för sjövärnsman numera är fullt jämförbar med den utbildning, som i kungörelsen om värnpliktsavlöning ansetts motivera förenämnda premier. Det synes vid sådant förhållande knappast tillfredsställande att längre bibehålla den skillnad i premiehänseende, som sålunda förefinnes. Utskottet anser sig dock icke nu böra taga ställning till denna fråga, enär densamma för närvarande är föremål för prövning av 1954 års värnpliktsavlöningsutredning, som har att verkställa utredning rörande ekonomiska och sociala förmåner till värnpliktiga m. m. Därest Kungl. Maj:t emellertid, i avvaktan på resultatet av nämnda utredning, skulle efter närmare övervägande finna skäligt att provisoriskt höja nu utgående premier till sjövärnsman, varom här är fråga, torde hinder icke böra möta för Kungl. Maj:t att för ändamålet anlita förevarande anslag. Härigenom uppkommande merkostnader torde icke vara av den storlek, att de påkalla en uppräknings av anslaget.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 8 850 000 kronor;

b) i anledning av motionen II: 486 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.

70:o **Marinen: Familjbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 138), innebärande en anslagsminskning av 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Familjbidrag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kronor.

SJUKVÅRD

71:o) **Marinen: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 139), innebärande en av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranledd anslagsminskning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Sjukvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

72:o) **Marinen: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 139), varvid räknats med å ena sidan belastningen å anslaget samt höjda taxor och å andra sidan av den begränsade repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranledd minskning, innebärande sammanlagt en anslagsminskning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

EXPENSER M. M.

73:o) **Marinen: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 139 och 140), innebärande en av belastningen å anslaget och stegrade bränslekostnader föranledd anslagshöjning av 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 400 000 kronor.

74:o) **Marinen: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 140), innebärande en anslagshöjning av 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Telefon m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 865 000 kronor.

75:o) **Marinen: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 141), innebärande en av prisstegringar m. m. föranledd anslagshöjning av 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 345 000 kronor.

MATHÅLLNING

76:o) **Marinen: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 141 och 142), varvid räknats å ena sidan med ökade normalportions- och skeppsportionspriser och å andra sidan med minskad repetitionsövningsverksamhet, vilket sammanlagt medför en anslagsminskning av 250 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 12 650 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

77:o) **Marinen: Beklädnad m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 142—144), varvid räknats å ena sidan med höjda dagskostnadsbelopp och å andra sidan med minskad repetitionsövningsverksamhet vid kustartilleriet, innebärande sammanlagt en anslagshöjning av 800 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 7 200 000 kronor.

78:o) **Marinen: Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 144—148), varvid räknats å ena sidan med ökade dagskostnadsbelopp för inventarier och förplägnadsmateriel samt prishöjningar i övrigt ävensom kostnader för inventarier m. m. för nytillkomna lokaler m. m. på Berga och å andra sidan med minskad repetitionsövningsverksamhet, innebärande sammanlagt en anslagshöjning av 325 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 525 000 kronor.

79:o) **Marinen: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 148), varvid räknats å ena sidan med belastningen å anslaget och höjda tvättpriser vid försvarets fabriksverks tvättanstalter och å andra sidan med minskad repetitionsövningsverksamhet, innebärande sammanlagt en anslagshöjning av 60 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Tvätt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 910 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

80:o) **Marinen: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88, s. 149 och 150) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 25 150 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 20 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 23 500 000 kronor.

Med hänsyn till de höjda priserna på drivmedel samt de ökade kostnaderna för målflygning m. m. är enligt departementschefen en viss höjning av förevarande anslag nödvändig. Under förutsättning av oförändrad utbildningsverksamhet inom marinen har departementschefen ansett anslaget böra bestämmas till 25 500 000 kronor. Härvid har räknats med att inom ett anslag på detta belopp medel skall kunna avses för fortsatt försöksverksamhet med helikopter i av marinförvaltningen närmare angiven omfattning.

Till följd av att repetitionsövningsverksamheten vid kustartilleriet under nästa budgetår minskar uppkommer emellertid en besparing, som beräknats till 350 000 kronor. I enlighet härmed bör enligt departementschefen förevarande anslag uppföras med 25 150 000 kronor.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl finner utskottet sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t under förevarande punkt åskade medelsanvisningen. Det motionsvis gjorda yrkandet avstyrkes alltså.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga, till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 25 150 000 kronor.

81:o) **Marinen: Ökning av drivmedelslagringen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89, s. 151) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

I sina medelsäskanden för nästa budgetår har marinförvaltningen hemställt, att ett belopp av 2 925 000 kronor anvisas såsom ett särskilt reservationsanslag, benämnt Ökning av drivmedelslagringen. Medlen erfordras för anskaffning av drivmedel, avsedda att lagras i viss nytillkommande anläggning.

Departementschefen finner det angeläget att medel ställes till förfogande för ifrågavarande anskaffning. I enlighet med marinförvaltningens förslag torde för ändamålet böra uppföras ett särskilt anslag, benämnt Ökning av drivmedelslagringen. Mot marinförvaltningens kostnadsberäkningar har departementschefen icke något att erinra. Departementschefen är emellertid icke beredd tillstyrka att hela det erforderliga beloppet anvisas för nästa budgetår utan föreslår, att medelsanvisningen begränsas till 2 000 000 kronor.

Utskottet finner goda skäl tala för att medel ställas till förfogande för ifrågavarande ändamål och att härför anvisas ett särskilt anslag. Mot den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinen: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

82:o) **Marinen: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 151 och 152), innebärande en anslagshöjning av 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kronor.

83:o) **Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 152), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

84:o) **Marinen: Materialförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 152 och 153), innebärande en av ökade kostnader för löner föranledd anslagshöjning av 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

85:o) **Marinen: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93, s. 153 och 154), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

FLYTANDE MATERIEL, VAPENMATERIEL M. M.

86:o) **Marinen: Fartygsbyggnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94, s. 154—162) att dels besluta de fartygsbyggnader för flottan, som föreslagits i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956, dels godkänna de ändringar av tidigare planer för verksamheten under förevarande anslag, som angivits i förenämnda statsrådsprotokoll, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i samma stats-

rådsprotokoll angivna grunder medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 225 500 000 kronor, dels ock till Marinen: Fartygsbyggnader för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 109 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lage Svedberg m. fl.* (I: 47) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundqvist m. fl.* (II: 64), i vilka hemställts, att riksdagen måtte avslå det anslagsäskande, där det begäres beställningsbemyndigande att bygga två jagare för en beräknad kostnad av 140 miljoner kronor,

dels förenämnda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.*, i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 85 000 000 kronor och beställningsbemyndigandet med 85 000 000 kronor,

dels ock förenämnda båda likalydande motioner I: 404 av herr *Axel Jansson m. fl.* och II: 483 av herr *Karlsson* i *Olofström m. fl.*, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1956/57 äskade beställningsbemyndigandena för anskaffning av tygmateriel m. m. för armén, för fartygsbyggnader, för anskaffning av vapenmateriel m. m. för marinen samt för anskaffning av flygmateriel m. m. måtte nedskäras med tillhoppa 250 miljoner kronor och att vederbörande utskott måtte framlägga förslag under vilka av förberörda anslag ifrågasvarande minskningar bör äga rum.

Beträffande motiveringen i förstnämnda båda motioner hänvisas till motionen II: 64.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 109 000 000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om bemyndigande att utlägga beställningar inom en kostnadsram av sammanlagt 295,5 miljoner kronor. Av det föreslagna beställningsbemyndigandet belöper 275 miljoner kronor på ersättningsbyggnad av två jagare och sex ubåtar, 8,5 miljoner kronor på fartygsbyggnader för kustartilleriet och för gemensamma ändamål samt 12 miljoner kronor på försöksverksamhet.

Vad först angår frågan om ersättningsbyggnad av två jagare har departementschefen erinrat om att enligt 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader 14 större jagare kommer att ingå i linjeflottan vid sjuårsperiodens utgång år 1959. Av dessa jagare kan med normal livslängd i linjeflottan endast åtta beräknas kvarstå efter år 1965. Ytterligare två jagare utgår ur linjeflottan före år 1970. Departementschefen har ansett sig böra tillstyrka att den föreslagna ersättningsbyggnaden av två jagare kommer till stånd. Departementschefen biträder marinförvaltningens förslag att de nu aktuella jagarna skall utföras såsom modifierade Hallandsjagare.

Marinförvaltningen har beräknat kostnaderna för dessa jagare enligt prisläget den 1 juli 1955 till 70 miljoner kronor för vardera fartyget eller sammanlagt 140 miljoner kronor. Mot marinförvaltningens kostnadsberäkningar har departementschefen ej funnit anledning till erinran. I beloppet har inräknats kostnader för reservdelar.

I fråga om *ubåtarna* gör sig i huvudsak samma synpunkter gällande som i fråga om jagarna. Antalet ubåtar, som vid tiden för 1948 års försvarsbeslut var 24 och efter genomförandet av 1952 års sjuårsplan avses skola vara lika stort, kommer sålunda med normal användningstid att nedgå högst väsentligt under de närmaste åren. Marinförvaltningen har icke funnit det lämpligt att ubåtar nybygges i den snabba takt som skulle vara erforderlig, om de nuvarande ubåtarna skulle ersättas vid de tidpunkter då deras användningstid erfarenhetsmässigt skulle utlöpa. I stället har ämbetsverket räknat med att tre ubåtar bör tillkomma vartannat år. Med utgångspunkt häri och då marinförvaltningen beräknat att vissa fördelar skulle kunna ernås vid en samtidig beställning av sex ubåtar, har ämbetsverket hemställt om bemyndigande att utlägga beställningar m. m. för detta antal ubåtar. Departementschefen anser att det, till följd av de stora avgångarna i ubåtsbeståndet under de närmaste åren, är nödvändigt att nu besluta om viss ersättningsbyggnad av ubåtar. Departementschefen kan likväl icke tillstyrka att beslut nu fattas om byggande av mer än tre ubåtar. Marinförvaltningen har föreslagit att de aktuella ubåtarna skall vara av typ Hajen med vissa modifikationer. Departementschefen biträder ämbetsverkets förslag. För byggande av tre ubåtar beräknar departementschefen ett belopp av 69,5 miljoner kronor erforderligt. I beloppet ingår kostnader för reservdelar och visst konstruktionsarbete.

Marinförvaltningen har föreslagit att ramen för *1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.*, som för närvarande kostnadsberäknas till 632,75 miljoner kronor, skall minskas med 6,8 miljoner kronor med anledning av det beslut som vid 1954 års riksdag fattats om att överföra vissa lönekostnader från förevarande anslag till avlöningsanslag. Departementschefen har intet att erinra häremot. Ämbetsverket har å andra sidan föreslagit att sjuårsplanen skall vidgas med 4,0 miljoner kronor för nybyggnad av vissa fartyg för kustartilleriet, med 2,75 miljoner kronor för trängfartyg, med 1,5 miljon kronor för iordningställande av vissa fartyg m. m. samt med 0,25 miljon kronor för förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg. Sammanlagt skulle alltså enligt ämbetsverkets förslag i fråga om fartygsbyggnader för kustartilleriet och för gemensamma ändamål beställningar utläggas till ett belopp av 8,5 miljoner kronor. Departementschefen anser sig emellertid icke kunna tillstyrka att bemyndigande att utlägga beställningar för ifrågavarande ändamål lämnas till högre belopp än 6,0 miljoner kronor. Av beloppet bör enligt departementschefen 3,0 miljoner kronor avses för fartygsbyggnader för kustartilleriet, 1,5 miljon kronor för

trängfartyg samt 1,25 miljon kronor respektive 0,25 miljon kronor för iordningställande av vissa fartyg m. m. och förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg. Det förutsattes få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av marinförvaltningen i vanlig ordning besluta om vilka objekt som bör tillgodoseas inom ramen för de nyss angivna beloppen.

För *försöksverksamhet* äskar marinförvaltningen för nästa budgetår beställningsbemyndiganden om sammanlagt 12 miljoner kronor. Av det angivna beloppet avses 10 miljoner kronor för fortsatt projektering av ny ubåtstyp. För detta ändamål äskade ämbetsverket 18 miljoner kronor för budgetåret 1954/55. Vid anmälan av frågan till 1954 års statsverksproposition betecknade departementschefen det som angeläget att ifrågasvarande projekteringsarbete kom till utförande men ansåg sig icke kunna tillstyrka att ett så stort beställningsbemyndigande som ämbetsverket föreslagit då lämnades för ändamålet. Ej heller för nästa budgetår kan departementschefen helt tillstyrka marinförvaltningens äskande i fråga om beställningsbemyndigande för ubåtprojektet. Departementschefen föreslår, att för försöksverksamhet under nästa budgetår lämnas beställningsbemyndiganden till ett belopp av 10 miljoner kronor, varav 8 miljoner kronor torde få avses för ubåtprojektet.

Marinförvaltningen hemställer om 116 miljoner kronor i *betalningsmedel* för att täcka betalningsutfallet under budgetåret 1956/57 på äldre och av ämbetsverket för nästa budgetår föreslagna bemyndiganden. Departementschefen föreslår, att ett anslag av 109 miljoner kronor anvisas för nästa budgetår. I anslutning härtill framhåller departementschefen, att han förutsätter att verksamheten under förevarande anslag — i avbidan på den framtida försvarsavvägningen — planeras så att behovet av betalningsanslag hålles i huvudsak vid samma nivå som för närvarande.

Därest de i det föregående angivna förslagen vinner riksdagens godkännande kommer den 30 juni 1957 bemyndiganden om sammanlagt 482,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Utskottet vill erinra om att enligt 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader 14 större jagare komma att ingå i linjeflottan vid sjuårsperiodens utgång år 1959. Av dessa jagare kunna med normal livslängd i linjeflottan endast 8 beräknas kvarstå efter år 1965. Stadsjagarna Gävle och Norrköping utgå redan med utgången av budgetåret 1958/59 ur linjeflottan. Med hänsyn härtill och då tiden mellan beslut och leverans av ett fartyg av jagarstorlek kan variera mellan fem och tio år kan det enligt utskottets mening icke vara tillrådligt att ytterligare uppskjuta beslut om erforderlig nybyggnad.

Ingående och omfattande utredningar ha givit vid handen, att jagaren som fartygstyp beträffande såväl användning som uppgifter är av stor betydelse i vårt sjöförsvär. I sina riktlinjer för krigsmaktens fortsatta ut-

veckling har överbefälhavaren också angivit, att i flottan avses skola ingå snabba och slagkraftiga övervattensfartyg, bestyckade med bland annat sjörobotar. Efter inhämtande av ytterligare upplysningar i ämnet är utskottet berett tillstyrka, att för nästa budgetår beställningar utläggas för två jagare. Med hänsyn till de krav, som efter ingående prövning ansetts böra ställas på en modern jagare, vill utskottet tillstyrka, att de nya jagarna utföras såsom modifierade Hallandsjagare.

Med anledning av vad i motionerna I: 47 och II: 64 anförts förutsätter utskottet i likhet med departementschefen, att den närmare utformningen av fartygen sker i intimt samarbete mellan de marina myndigheterna och övriga berörda målsmän för krigsmakten samt representanter för försvarsforskningen. Utskottet vill i detta sammanhang vidare framhålla, att utskottet delar departementschefens mening att, även om beslut nu fattas rörande ifrågavarande nybyggnad, olika möjligheter fortfarande böra hållas öppna med avseende å flottans framtida utformning, varför den blivande försvarsavvägningen icke härigenom föregripes. Kostnaderna för de planerade jagarna beräknas efter prisläget den 1 juli 1955 till 70 miljoner kronor för vardera fartyget eller sammanlagt 140 miljoner kronor. Mot dessa beräkningar har utskottet icke något att erinra liksom ej heller mot härför äskat beställningsbemyndigande. Förenämnda båda motioner avstyrkas alltså.

Vad beträffar förslaget att utlagga beställningar för ubåtar föreligger det förhållandet, att nästan samtliga i tjänst varande ubåtar ha färdigbyggts under andra världskriget och komma att falla för åldersstrecket under en relativt koncentrerad tidsperiod i början av 1960-talet. Oundgängligt behov av ersättningsbyggnad föreligger därför. Marinförvaltningen har i anslutning härtill föreslagit, att för nästa budgetår beställningsbemyndigande lämnas för sex ubåtar. Med hänsyn till att det framtida ersättningsbyggandet av ubåtar lämpligen bör planeras på ett sådant sätt, att en jämn åldersfördelning av ubåtsbeståndet efter hand uppnås, vill utskottet i likhet med departementschefen tillstyrka, att bemyndigandet nu begränsas till tre ubåtar. Utskottet biträder också förslaget, att dessa fartyg skola vara av typ Hajen med vissa modifikationer. Mot de härför beräknade byggnadskostnaderna, 69,5 miljoner kronor, har utskottet icke något att erinra.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit i fråga om ändringar i tidigare planer för verksamheten under förevarande anslag godtages av utskottet.

Utskottet tillstyrker, att det sammanlagda beställningsbemyndigandet upptages med 225,5 miljoner kronor. I bemyndigandet inrymmas liksom för närvarande mindre belopp för försöksverksamhet, för fortsatt anskaffning av fartyg för kustartilleriet, trängfartyg m. m. samt för projektering m. m. av en ny ubåtstyp. I likhet med departementschefen förutsätter ut-

skottet, att betalningsutfallet på de beställningar, som utläggas med stöd av det nu föreslagna bemyndigandet, kommer att jämnt kunna fördelas inom ramen för anslag av nuvarande storleksordning. Utskottet vill i avslutning här till tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker jämväl motionerna I: 403 och II: 485 samt I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 403 och II: 485 samt I: 404 och II: 483, samtliga nämnda motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionerna I: 47 och II: 64,

a) besluta de fartygsbyggnader för flottan, som föreslagits i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956;

b) godkänna de ändringar av tidigare planer för verksamheten under förevarande anslag, som angivits i nämnda statsrådsprotokoll;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i samma statsrådsprotokoll angivna grunder medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 225 500 000 kronor;

d) till *Marinen: Fartygsbyggnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 109 000 000 kronor.

87:o) **Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95, s. 162—164) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 85 000 000 kronor, dels ock till *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 85 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels förenämnda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.*, i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 85 000 000 kronor och beställningsbemyndigandet med 50 000 000 kronor,

dels ock förenämnda båda likalydande motioner I: 404 av herr *Axel Jansson m. fl.* och II: 483 av herr *Karlsson* i *Olofström m. fl.*, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1956/57 äskade beställningsbemyndigandena för anskaffning av tygmateriel m. m. för armén, för fartygsbyggnader, för anskaffning av vapenmateriel m. m. för marinen samt för anskaffning av flygmateriel m. m.

måtte nedskäras med tillhoppa 250 miljoner kronor och att vederbörande utskott måtte framlägga förslag under vilka av förberörda anslag ifrågasvarande minskningar bör äga rum.

Anslaget till anskaffning av vapenmateriel m. m. är i riksstaten för löpande budgetår upptaget med 90 miljoner kronor med ett beställningsbemyndigande på samma belopp.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 100 miljoner kronor samt ett anslag av 90 miljoner kronor för fortsatt anskaffning inom ramen för fastställd plan. Ämbetsverket förklarar, att tidrymden för planen uttänjes vid en anslagstilldelning av 90 miljoner kronor. Med hänsyn till att detta belopp i huvudsak överensstämmer med vad överbefälhavaren i sina riktlinjer räknat med för nästa budgetår, har marinförvaltningen likväl ansett sig böra inskränka sitt anslagsäskande till 90 miljoner kronor.

Departementschefen räknar för nästa budgetår med att förevarande anslag uppföres med 85 miljoner kronor och föreslår vidare att bemyndigande lämnas att utlägga ytterligare beställningar av vapenmateriel m. m. för ett belopp av samma storlek. Beställningsverksamheten bör enligt departementschefen äga rum på grundval av föreliggande plan för anskaffning av vapenmateriel m. m.

Vid bifall till förslaget kommer den 30 juni 1957 bemyndiganden om sammanlagt 206,²⁴ miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Utskottet. Med förmälan att anskaffningarna under nästa budgetår avse materiel, som är upptagen i den av 1953 års riksdag antagna vapenmaterielplanen för marinen, finner utskottet sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om beställningsbemyndigande och anslagsmedel. Detta innebär i förhållande till löpande budgetår en sänkning av såväl bemyndigandet som anslaget med vartdera 5 miljoner kronor.

Motionerna I: 403 och II: 485, som med avseende å anslaget stå i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag, tillstyrkas. Dessa motioner, i vad gäller beställningsbemyndigandet, avstyrkas liksom motionerna I: 404 och II: 483, såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 403 och II: 485, i vad de avse anslaget, samt med avslag å samma motioner, i vad de avse beställningsbemyndigandet, och motionerna I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 85 000 000 kronor;

b) till *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 85 000 000 kronor.

88:o) *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96, s. 164 och 165) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 48 100 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 40 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 45 100 000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om höjning av förevarande anslag för täckande av merkostnader till följd av lönehöjningar. För samma ändamål har ämbetsverket därjämte begärt förstärkning av det för innevarande budgetår anvisade anslaget. Om hänsyn tages till det belopp som under innevarande budgetår tillförts anslaget från anslag under tolfte huvudtiteln, skulle vid bifall till marinförvaltningens förslag i runt tal 47 450 000 kronor komma att stå till förfogande under detta budgetår och 48 600 000 kronor under nästa budgetår; skillnaden betingas enligt marinförvaltningen av att medelsbehovet för innevarande budgetår kan begränsas till följd av dels vissa tillfälliga rustningsminskningar, dels ock rationaliseringar. De stegrade kostnaderna för underhållsarbeten till följd av höjda löner gör enligt departementschefens mening en anslagshöjning erforderlig. Mot marinförvaltningens beräkningar av merkostnaderna har departementschefen icke funnit annan anledning till erinran än att det enligt hans mening bör vara möjligt att jämväl för nästa budgetår begränsa anslagshöjningen med hänsyn till rationaliseringar. I enlighet härmed föreslås anslaget för nästa budgetår skola uppföras med 48 100 000 kronor.

Utskottet. Med förmålan att den föreslagna anslagshöjningen betingas av avtalsenliga lönehöjningar m. m. för kollektivavtalsanställd personal samt av höjda tjänstemannalöner, biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning. Det motionsvis gjorda yrkandet avstyrkes alltså.

Äberopande det anförda och under erinran om att årets riksdag under förevarande anslagsrubrik anvisat 2 000 000 kronor för bestridande av uppkomna kostnader för löneförhöjningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga, till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 48 100 000 kronor.

89:o) **Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, s. 165 och 166), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

90:o) **Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99, s. 166 och 167), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

91:o) **Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 167), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 16 000 kronor.

92:o) **Marinen: Understöd åt föreningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 167 och 168), innebärande en av höjda hyresbidrag till vissa inom marinen verksamma föreningar föranledd anslagshöjning av 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Understöd åt föreningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett anslag av 28 000 kronor.

FLYGVAPNET

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

93:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 169 och 170), innebärande en anslagshöjning av 2 000 kronor med hänsyn till den under år 1955 genomförda höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kronor.

94:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 170), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

95:o) **Flygvapnet: Rekryteringskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 170—172), innebärande en anslagshöjning av 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

96:o) **Flygvapnet: Ekiperingsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 172), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

97:o) **Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 172 och 173), innebärande en anslagshöjning av 40 000 kronor med hänsyn till belastningen och den under år 1955 genomförda höjningen av lönerna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

98:o) **Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 108, s. 173) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 6 100 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 200 000 kronor. Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 400 000 kronor. Beloppet utgör beräknad ökning av kostnaderna för penningbidrag och har framräknats med ledning av uppgifter från chefen för flygvapnet om antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästkommande budgetår. Nämnade antal har angivits till i runt tal 2 156 000, varav 2 035 000 under första tjänstgöring och 121 000 under repetitionsövning. Departementschefen har, i avvaktan på ytterligare erfarenheter rörande anslags-

belastningen, ansett sig böra räkna med ett anslag av 6 400 000 kronor, därest samma antal tjänstgöringsdagar som civilförvaltningen förutsatt skulle läggas till grund för anslagsberäkningen. Vad departementschefen inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår föranleder emellertid att antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under repetitionsövning nedgår med i runt tal 85 000. Den besparing som härigenom uppkommer kan beräknas till 300 000 kronor. Anslaget bör således uppföras med 6 100 000 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 6 100 000 kronor.

99:o) **Flygvapnet: Familjebidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 173 och 174), innebärande en anslagsminskning av 150 000 kronor, varvid räknats med ett minskat medelsbehov av 350 000 kronor på grund av begränsade repetitionsövningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Familjebidrag* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kronor.

SJUKVÅRD

100:o) **Flygvapnet: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 174), innebärande en av den begränsade repetitionsövningsverksamheten betingad anslagsminskning av 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Sjukvård* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 380 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

101:o) **Flygvapnet: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 174 och 175), innebärande en anslagsökning av 125 000 kronor, varvid räknats med ett minskat medelsbehov av 125 000 kronor till följd av den begränsade repetitionsövningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 825 000 kronor.

EXPENSER M. M.

102:o) **Flygvapnet: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 175), innebärande en anslagshöjning av 800 000 kronor, avseende cirka 400 000 kronor inträffade och väntade höjningar av bränslepriserna, cirka 100 000 kronor ökad bränsleförbrukning, betingad av tillkomsten av nya lokaler bland annat i samband med luftbevakningens fortsatta utbyggnad, och 300 000 kronor huvudsakligen ökade kostnader för elektrisk energi och renhållning beräknade med ledning av medelsförbrukningen för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1954/55, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Bränsle m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 400 000 kronor.

103:o) **Flygvapnet: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 175), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Telefon m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

104:o) **Flygvapnet: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 176), innebärande en anslagshöjning av 20 000 kronor med hänsyn till prishöjningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

MATHÅLLNING

105:o) **Flygvapnet: Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115, s. 176—178) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 450 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 500 000 kronor.

I likhet med flygförvaltningen räknar departementschefen med en höjning av normalportionspriset med 10 öre för dag. I fråga om övriga mathållningskostnader räknar departementschefen icke med någon förändring. Dagskostnaden under nästa budgetår beräknar departementschefen således till tre kronor, varav två kronor 65 öre för normalportion och 35 öre för övriga mathållningskostnader. På grund av denna kostnadsökning har departementschefen bedömt, att ett anslag av 5 700 000 kronor erfordras, därest anslaget skulle beräknas med utgångspunkt i det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och blandavlönad fast anställd perso-

nal som flygförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Emellertid kommer med anledning av vad departementschefen inledningsvis föreslagit rörande repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga att nedgå med omkring 85 000. Den härigenom uppkommande besparingen beräknar departementschefen till 250 000 kronor. I enlighet med vad sålunda anförts föreslås anslaget skola uppföras med 5 450 000 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 450 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

106:o) *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116, s. 178 och 179) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 775 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 200 000 kronor.

Departementschefen anser, att anslaget bör uppräknas med hänsyn till inträffade pris- och lönehöjningar samt minskad tillgång på yllevaror. I enlighet med vad departementschefen anført under arméns och marinens motsvarande anslag förutsattes en omräkning av den ersättning som furirer m. fl. har att erlægga såsom ersättning för lånad beklädnad. Med hänsyn till det nu anförda har departementschefen ansett ett anslag av 5 900 000 kronor vara erforderligt, därest det av flygförvaltningen angivna antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier skulle läggas till grund för anslagsberäkningen. Till följd av den minskning i repetitionsövningsverksamheten vid flygvapnet under nästa budgetår som departementschefen inledningsvis föreslagit kommer emellertid antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga att bli i runt tal 85 000 lägre än vad flygförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Då den härigenom uppkommande besparingen under förevarande anslag kan beräknas till 125 000 kronor, föreslås att anslaget för nästa budgetår uppföres med 5 775 000 kronor.

Utskottet. Den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 775 000 kronor.

107:o) **Flygvapnet: Inventarier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 117, s. 180 och 181) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 035 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 000 kronor.

Vid anmälan av arméns motsvarande anslag har departementschefen tillstyrkt att dagskostnadsbeloppen för inventarier och förplägnadsmateriel höjes, vartdera med ett öre, till åtta respektive nio öre. Enahanda höjningar synes departementschefen böra ske för flygvapnets del. Det av flygförvaltningen beräknade antalet tjänstgöringsdagar för nästa budgetår har i och för sig icke givit departementschefen anledning till erinran. Då emellertid en viss minskning av de medel som beräknas för engångsanskaffningar synes möjlig, bör anslaget, med beaktande jämväl av vad departementschefen inledningsvis anfört rörande repetitionsövningsarnas omfattning under nästa budgetår, uppföras med ett belopp av 1 035 000 kronor. Den besparing, som uppkommer genom begränsningen av repetitionsövningsverksamheten, beräknar departementschefen därvid till 15 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot departementschefens anslagsberäkningar, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 035 000 kronor.

108:o) **Flygvapnet: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 182), innebärande en anslagshöjning av 75 000 kronor, varvid räknats med ett minskat medelsbehov av 25 000 kronor på grund av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten vid flygvapnet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Tvätt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 675 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

109:o) **Flygvapnet: Övningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 182), innebärande en anslagsminskning av 1 000 000 kronor med hänsyn till befintlig obunden reservationsbehållning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 3 600 000 kronor.

110:o) **Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 183), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

FLYGMATERIEL M. M.

111:o) **Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 121, s. 183—190) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956 angivits medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 640 000 000 kronor, dels ock till Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 000 kronor.

Vidare har

dels i förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förenämnda bemyndigande måtte begränsas till 400 000 000 kronor och att förevarande anslag måtte uppföras med 400 000 000 kronor,

dels ock i förberörda båda likalydande motioner I: 404 av herr *Axel Jansson m. fl.* och II: 483 av herr *Karlsson* i *Olofström m. fl.* hemställts, att riksdagen måtte besluta att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1956/57 äskade beställningsbemyndigandena för anskaffning av tygmateriel m. m. för armén, för fartygsbyggnader, för anskaffning av vapenmateriel m. m. för marinen samt för anskaffning av flygmateriel m. m. måtte nedskäras med tillhoppa 250 miljoner kronor och att vederbörande utskott måtte framlägga förslag under vilka av förberörda anslag ifrågavarande minskningar bör äga rum.

Beträffande motiveringen hänvisas till motionerna II: 485 och II: 483.

För budgetåren 1948/55 har riksdagen medgivit utläggande av beställningar på flygmateriel inom en kostnadsram av 2 527,486 miljoner kronor. Härvid har förutsatts att medel, som tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln, jämväl är att räkna som beställningsbemyndigande. För bestridande av kostnaderna inom nämnda ram har riksdagen anvisat 1 856,486 miljoner kronor. Den 30 juni 1955 var således beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 527,486 — 1 856,486 =) 671 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit utläggande av beställningar intill ett belopp av 520 miljoner kronor och anvisat 443,7 mil-

joner kronor i betalningsmedel. Från anslag under tolfte huvudtiteln har vidare 376 000 kronor tillförts förevarande anslag. Nämnda belopp är jämväl att anse som beställningsbemyndigande. Enligt hittills meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1956 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (671,0 + 520,376 — 444,076 =) 747,3 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 september 1955 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 347 miljoner kronor icke utnyttjade.

Den av riksdagen godkända kostnadsramen för budgetåren 1955/62 uppgår till 3 107 miljoner kronor.

Departementschefen framhåller, att han icke funnit det möjligt att till 1956 års riksdag framlägga något förslag rörande krigsmaktens framtida utformning. Det är emellertid angeläget att möjligheterna till en framtida effektivisering av försvaret hålles öppna utan att dock den framtida försvarsavvägningen föregripes. Chefen för flygvapnet har i fråga om flygmaterielanskaffningen framlagt förslag som syftar till att inom ramen för den nu i princip gällande organisationen tillgodose dessa synpunkter.

Chefens för flygvapnet förslag innebär följande. Omsättningen av krigsflygplan, som i enlighet med vad departementschefen uttalade till 1955 års statsverksproposition begränsats för innevarande budgetår, återföres i princip till den takt som erfordras för att bibehålla krigsflygplanens modernitet. Därvid sker — inom ramen för det antal krigsflygplan som skall omsättas vid bibehållen flygvapenorganisation — en viss förskjutning i beståndet av krigsflygplan i det att attackflygplan anskaffas i stället för jaktflygplan. Av produktionstekniska skäl måste nämligen beslut om en förstärkning av attackflyget fattas vid 1956 års vårriksdag, om förstärkningen skall kunna genomföras inom rimlig tid och till rimliga kostnader. Härjämte tillgodoses det behov av komplettering av jaktflyget som uppkommit genom att spaningsflygplan anskaffats i stället för jaktflygplan. För att motverka den försvagning av jaktflyget, som uppstår i samband med attackflygets förstärkning, moderniseras vissa befintliga jaktflygplan.

Som departementschefen nyss underströk är det angeläget att olika möjligheter hålles öppna i fråga om försvarets framtida utformning. Samtidigt måste, i avbidan på den framtida försvarsavvägningen, sådana åtgärder vidtas att en rubbning av den nuvarande försvarsorganisationens grundvalar förhindras. Departementschefen anser sig därför böra biträda det förslag rörande flygmaterielanskaffningen som chefen för flygvapnet lagt fram. Sålunda tillstyrker departementschefen att — inom ramen för det i princip fastställda antalet krigsflygplan — beslut fattas om anskaffning av ytterligare jakt- och attackflygplan av inhemsk typ och att därvid en viss förskjutning sker från jaktflygplan till attackflygplan. I detta sammanhang må erinras om att statsutskottet vid 1955 års riksdag i sitt

av riksdagen godkända utlåtande nr 4 vid behandlingen av flygmaterielanskaffningen underströk vikten av att beslut rörande den fortsatta anskaffningen av flygplan fattades i så god tid att produktionen av dessa planenligt kunde fortgå. Kostnaderna för den utökade anskaffningen av krigsflygplan har av flygförvaltningen beräknats till 140 miljoner kronor. Departementschefen tillstyrker att kostnadsramen utökas med detta belopp.

Den försvagning av jaktflyget som uppkommer vid bifall till chefens för flygvapnet förslag om utökning av attackflyget på jaktflygets bekostnad har förutsatts skola i viss mån motverkas genom att vissa befintliga jaktflygplan moderniseras. Kostnaderna härför har beräknats till 18 miljoner kronor. Departementschefen finner den föreslagna åtgärden lämplig. För ändamålet bör kostnadsramen vidgas med 18 miljoner kronor.

Den kostnadsram som av flygledningen beräknats erforderlig för budgetåren 1956/63 uppgår till 3 655,7 miljoner kronor eller 548,7 miljoner kronor mer än den av riksdagen för budgetåren 1955/62 fastställda kostnadsramen. Departementschefen har redan omnämnt de merkostnader som den utökade flygplananskaffningen och moderniseringen av vissa jaktflygplan ger anledning till. Återstående ökning av kostnadsramen betingas väsentligen av prishöjningar och merkostnader för den tekniska utvecklingen. Enligt flygförvaltningens beräkningar föranleder prissförändringarna mellan den 1 juli 1954 och den 1 augusti 1955 tillsammans med den fortgående tekniska utvecklingen en merkostnad om tillhoppa ($248,6 + 55,5 =$) i runt tal 304 miljoner kronor. Härtill kommer vissa tidigare anmälda merkostnader till följd av teknisk utveckling, beräknade till 85 miljoner kronor. De kostnadsjusteringar som nu redovisats har bedömts nödvändiga för att upprätthålla moderniteten av det flygplanbestånd som skall finnas enligt gällande organisation. Betydelsen av att krigsflygplanens modernitet bibehålles är uppenbar. Att med säkerhet bedöma de härmed förenade kostnaderna erbjuder självfallet stora vanskligheter: det är delvis fråga om kostnader för flygplantyper, för vilka tillverkningen just påbörjats eller vilka ännu befinner sig på experiment- eller konstruktionsstadiet. Kostnadsramens totalsumma bör emellertid bestämmas med hänsyn till vad som för närvarande kan överblickas. Alla besparingsmöjligheter, som kan yppa sig, måste givetvis tillvaratagas. Från dessa utgångspunkter har departementschefen ansett sig böra tillstyrka att kostnadsramen uppräknas med anledning av prisstegringar och teknisk utveckling i enlighet med flygledningens förslag.

Departementschefen räknar för nästa budgetår med att beställningar får utläggas till ett belopp av 640 miljoner kronor samt att anslaget uppföres med 475 miljoner kronor.

Kostnadsramen för budgetåren 1956/63 kommer att uppgå till 3 655,7 miljoner kronor. Vid beräkning av kostnadsramen har av tekniska skäl bortsetts från de belopp som för budgetåren 1954/56 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln.

Departementschefen förutsätter att anslagen under sjuårsperioden bestämmas med hänsyn till behovet av betalningsmedel under varje särskilt budgetår.

Vid bifall till departementschefens förslag kommer den 30 juni 1957 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (747,3 + 640,0 — 475,0 =) 912,3 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

Utskottet. Departementschefen har ansett sig böra tillstyrka av chefen för flygvapnet framlagt förslag rörande anskaffning av flygmateriel för nästa budgetår. Detta innebär en 25-procentig förstärkning av attackflyget, varigenom den av riksdagen för budgetåren 1955/62 fastställda kostnadsramen skulle komma att ökas med 140 miljoner kronor. Den föreslagna förstärkningen av attackflyget avses skola ske på jaktflygets bekostnad. För att motverka härigenom uppkommande försvagning av jaktflyget har departementschefen tillstyrkt chefens för flygvapnet förslag om modernisering av ett antal jaktflygplan av befintlig typ. Härigenom skulle kostnadsramen vidgas med ytterligare 18 miljoner kronor. Departementschefen har härutöver i likhet med chefen för flygvapnet räknat med pristegringar å 248,6 miljoner kronor och merkostnader på grund av teknisk utveckling å 140,5 miljoner kronor. Budgetförslaget innebär alltså, att kostnadsramen för flygmaterielanskaffningen under 7-årsperioden 1956/63 kommer att uppgå till 3 655,7 miljoner kronor, d. v. s. en ökning med 548,7 miljoner kronor i förhållande till den nu gällande kostnadsramen. Härvid har medräknats 1,6 miljoner kronor, utgörande outnyttjat belopp för budgetåret 1954/55.

Departementschefen har slutligen i enlighet med chefens för flygvapnet förslag tillstyrkt, att anslaget för nästa budgetår höjes med 31,3 miljoner kronor till 475 miljoner kronor och beställningsbemyndigandet med 120 miljoner kronor till 640 miljoner kronor.

Utskottet har funnit sig böra godtaga departementschefens beräkningar under förevarande punkt och tillstyrker alltså det äskade anslaget och beställningsbemyndigandet. Utskottet vill därvid framhålla, att det av produktionstekniska skäl är angeläget, att beslut redan nu fattas om förstärkning av attackflyget för undvikande av avbrott i flygplantillverkningen med därav föranledda avsevärda kostnadsfördyringar. Av det anförda följer, att utskottet icke kan biträda motionerna I: 403 och II: 485 samt I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga.

Äberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485 samt I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956

angivits medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 640 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 000 kronor.

112:o) Flygvapnet: Luftförsvarsrobot. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122, s. 191 och 192) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 8 000 000 kronor, dels ock till Flygvapnet: Luftförsvarsrobot för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 4 500 000 kronor.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i 1955 års statsverksproposition har riksdagen för innevarande budgetår dels bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 6 000 000 kronor, dels ock till Flygvapnet: Luftförsvarsrobot anvisat 3 500 000 kronor i betalningsmedel. Enligt sålunda meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1956 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (6 000 000 — 3 500 000 =) 2 500 000 kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

För nästa budgetår hemställer flygförvaltningen för den fortsatta utvecklingen av en luftförsvarsrobot om ett beställningsbemyndigande av 9 000 000 kronor samt ett betalningsanslag av 5 000 000 kronor.

Med hänsyn till den betydelse som tillmätes luftförsvarsroboten tillstyrkte departementschefen vid anmälan av förevarande anslagsfråga i 1955 års statsverksproposition, att särskilda medel ställdes till förfogande för utveckling och konstruktion av en dylik robot. För fortsatt utveckling och konstruktion av luftförsvarsrobot räknar departementschefen för nästa budgetår med ett beställningsbemyndigande av 8 000 000 kronor och ett betalningsanslag av 4 500 000 kronor. Den minskning i förhållande till vad flygförvaltningen beräknat erforderligt, som departementschefen sålunda föreslår, föränledes av att departementschefen vid anmälan av flygförvaltningens avlöningsanslag räknat med att avlöningskostnaderna för vissa nytillkommande tjänster skall bestridas från nämnda avlöningsanslag och icke från förevarande anslag. Vid bifall till departementschefens förslag kommer den 30 juni 1957 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 500 000 + 8 000 000 — 4 500 000 =) 6 000 000 kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

Utskottet. Med hänsyn till den betydelse, som tillmätes luftförsvarsroboten, vill utskottet tillstyrka, att anslaget för ändamålet höjes med 1 miljon kronor. Beträffande det begärda beställningsbemyndigandet har utskottet icke något att erinra mot att detsamma ökas med 2 miljoner kronor till 8 miljoner kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 8 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Luftförsvarsrobot* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 4 500 000 kronor.

113:o) **Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123, s. 192—194) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 103 000 000 kronor.

Vidare har i förberörda båda likalydande motioner I: 403 av herrar *Öhman* och *Norling* samt II: 485 av herr *Hagberg m. fl.* hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag måtte uppföras med 80 000 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 485.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 87 000 000 kronor.

Vid anmälan av förevarande anslag i 1955 års statsverksproposition räknade departementschefen för budgetåret 1955/56 med en effektiv flygtid av 183 000 timmar.

För nästa budgetår hemställer flygförvaltningen om en betydande höjning av anslaget. Höjningen föranledes till viss del av att innevarande års anslag begränsats med hänsyn till befintlig reservationsmedelsbehållning. I övrigt betingas höjningen i huvudsak av stegrade underhållskostnader för flygplanskrov och motorer m. m. samt ökad drivmedelsförbrukning till följd av förändringar i flygplanbeståndets sammansättning, av höjda löner och priser samt av ett ökat flygtidsuttag. Kostnadsökningen begränsas i viss utsträckning genom att flygförvaltningen anser sig kunna räkna med lägre drivmedelspriser än för innevarande budgetår.

Departementschefen är icke beredd tillstyrka flygförvaltningens förslag att utöka den effektiva flygtiden utan räknar jämväl för nästa budgetår med en effektiv flygtid av 183 000 timmar.

En uppräknig av anslaget är emellertid ofrånkomlig om nuvarande verksamhet skall kunna vidmakthållas. Departementschefen föreslår, med beaktande av belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 103 000 000 kronor.

Departementschefen avser att anmäla frågan om täckande av uppkomna merkostnader på redan anvisade anslag och därvid tillstyrka, att på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 3 000 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot att den effektiva flygtiden för nästa budgetår bestämmas till oförändrat 183 000 timmar. Den föreslagna anslagshöjningen är i sin helhet av automatisk natur och betingas — förutom av höjda priser och löner — delvis av en tidigare anslagsnedräkning på grund av befintlig reservationsbehållning samt i övrigt i huvudsak av övergången till mera bränslekrävande flygplantyper. *Utskottet* tillstyrker den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen. Härav följer, att *utskottet* avstyrker motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga.

Aberopande det anförda och under erinran om att årets riksdag under förevarande anslagsrubrik anvisat ett tilläggsanslag av 3 000 000 kronor, hemställer *utskottet*,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 403 och II: 485, såvitt nu är i fråga, till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 103 000 000 kronor.

114:o) **Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124, s. 195) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 300 000 kronor.

Järnvägsfrakternas höjning och den ökade drivmedelsförbrukning, som föranledes av övergången till mera bränslekrävande flygplantyper, gör enligt departementschefens mening en anslagsökning erforderlig. Med hänsyn till belastningen på anslaget under de senaste budgetåren och till den flygtid, med vilken departementschefen räknar för nästa budgetår, torde anslagsökningen kunna begränsas till 700 000 kronor. Anslaget upptages således till 5 000 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot departementschefens anslagsberäkningar, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

115:o) **Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 125, s. 195—197) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 400 000 kronor. Enligt departementschefens beräkningar bör anslaget kunna begränsas, då utbyggnaden av berghangarer och flygplatser torde få ske i långsammare takt än flygförvaltningen förutsatt. Härtill kommer att departementschefen icke nu tar ställning till de av överbefälhavaren framlagda riktlinjerna för krigsmaktens fortsatta utbyggnad, innefattande en ökning av antalet flygplan. Departementschefen föreslår att anslaget uppföres med ett belopp av 2 000 000 kronor. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning bestämma om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Utskottet anser sig kunna godtaga Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning och har icke något att erinra mot att det får ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

116:o) **Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 126, s. 197 och 198) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 000 000 kronor.

I särskild skrivelse den 13 augusti 1953 framlade flygförvaltningen en plan för ökning av lagerhållningen av drivmedel under budgetåren 1954/58. För budgetåret 1954/55 begärdes samtidigt 10,08 miljoner kronor (prop. 1954:1, bil. 6, s. 144). För budgetåret 1955/56 redovisades i planen ett medelsbehov av 4,32 miljoner kronor. För tillgodoseende av sålunda anmälda behov har till och med innevarande budgetår 10,0 miljoner kronor anvisats (jfr prop. 1955:1, bil. 6, s. 171).

Flygförvaltningen framlägger nu i särskild skrivelse den 12 augusti 1955 en plan för ökning av lagerhållningen av drivmedel för budgetåren 1956/60. Det sammanlagda behovet av lagerhållning av drivmedel har enligt den nu framlagda planen ökats väsentligt i förhållande till vad som tidigare angivits erforderligt. Ökningen betingas dels av övergången till mera bränslekrävande flygplantyper inom ramen för det befintliga antalet flygplan, dels ock av en planerad utökning av flygplanbeståndet enligt vad som förutsatts i överbefälhavarens riktlinjer. För nästa budgetår äskar flygförvaltningen ett anslag av 8 000 000 kronor.

Departementschefen erinrar om att han icke nu tager ställning till frågan om försvarsorganisationens utformning på längre sikt. Med hänsyn

härtill och då departementschefen räknar med att ökningen av drivmedelslagringen sker i en långsammare takt än den flygförvaltningen förutsatt, föreslår departementschefen att anslaget uppföres med 5 000 000 kronor.

Utskottet. Den föreslagna anslagshöjningen sammanhänger med den tekniska utvecklingen av flygmaterielen. Utskottet finner sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

117:o) **Flygvapnet: Understöd åt privatflyget.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 128, s. 199) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 406 000 kronor.

Anslaget, som för budgetåret 1954/55 var uppfört med 325 000 kronor, höjdes för innevarande budgetår till 400 000 kronor.

Den nu föreslagna ytterligare anslagshöjningen är föranledd av beslutad arvodesreglering för viss instruktörspersonal vid Svenska Aeroklubben.

Utskottet vill icke framställa någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 406 000 kronor.

Vissa för försvaret gemensamma ändamål

KRIGSARKIVET

118:o) **Krigsarkivet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 200 och 201), innebärande en anslagshöjning av 25 000 kronor, som föranledes av 1955 års lönerreglering, löneklassuppflyttningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	74 600
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	30 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	143 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	61 000
	<hr/>
	Summa kronor 309 100

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	21 100
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 288 000

b) till *Krigsarkivet*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 288 000 kronor.

119:o) **Krigsarkivet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 201), innebärande en anslagsminskning av 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsarkivet: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 38 000 kronor.

120:o) **Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, s. 201), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

ARMÉMUSEUM

121:o) **Armémuseum: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 132, s. 202 och 203) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för armémuseum, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Armémuseum: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 166 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 147 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid an-

målan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen att tjänsten för rustmästare i Ca 14 uppflyttas till Ca 17.

I gällande personalförteckning för armémuseum finns uppförd en tjänst för rustmästare i Ca 17 på övergångsstat. Då innehavaren av tjänsten numera avgått kan tjänsten utgå ur personalförteckningen.

Övriga kostnadsförändringar äro av automatisk natur.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker utskottet här framlagda personalförteckning och anslagsberäkningar.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) dels på personalförteckningen för armémuseum uppföra en tjänst för rustmästare i lönegrad Ca 17, dels ock ur förteckningen utesluta en tjänst för rustmästare i lönegrad Ca 14 samt en på övergångsstat uppförd tjänst för rustmästare i lönegrad Ca 17;

b) fastställa följande avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	99 400
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	18 350
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	26 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	35 850
	<hr/>
	Summa kronor 180 100

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	14 100
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 166 000

c) till *Armémuseum*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 166 000 kronor.

122:0) **Armémuseum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 204), innebärande en av höjda järnvägstaxor och städlöner samt belastningen föranledd anslagshöjning av 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

123:o) **Armémuseum: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 205), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

FÖRSVARETS FORSKNINGSANSTALT

124:o) **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 135, s. 205—210) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 3 910 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Skoglund* väckt motion (II: 341) hemställts, att riksdagen måtte besluta, att befattningen som chef för försvarets forskningsanstalt omregleras från överdirektör i Cp 17 till generaldirektör i Cp 19 samt att chefen för försvarets forskningsanstalt skall ingå som ledamot av försvarets förvaltningsdirektion.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 230 000 kronor.

Från statsmakternas sida har i olika sammanhang framhållits angelägenheten av att forskningsanstaltens organisation successivt utbygges. En viss utbyggnad av organisationen har även kommit till stånd, senast för innevarande budgetår (prop. 1955:1, bil. 6, s. 182). I sina anslagsäskanden för nästa budgetår begär forskningsanstalten ökad medelsanvisning främst för anställande av ytterligare forskare i ledande ställning. Departementschefen finner det för egen del angeläget att för nästa budgetår den påbörjade utbyggnaden fortsättes, främst genom en ökning av antalet tjänster för dylika forskare.

Vad angår forskningsanstaltens kansli tillstyrker departementschefen att en tjänst för förste byråsekreterare i Ce 29 inrättas. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen vidare att en amanuens tjänst omvandlas till tjänst för förste byråsekreterare i Ce 27.

Beträffande avdelningarna föreslår departementschefen att tjänster tillkommer för fyra laboratoriechefer eller laboratorer i högst Cp eller Cr 10, fyra laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ce 33, fyra laboratorer eller

förste forskningsingenjörer i högst Ce 31 och två förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ce 29.

Departementschefen är ej beredd tillstyrka av forskningsanstalten framfört förslag om att tjänsten för överdirektör i Cp 17 utbytes mot en tjänst för generaldirektör i Cp 19.

Av departementschefen i övrigt beräknade kostnadsändringar äro av automatisk natur.

Utskottet. Med hänsyn till den militärtekniska forskningens betydelsefulla uppgift för vårt lands försvar vill utskottet tillstyrka, att, såsom ett led i en successiv utbyggnad av forskningsanstalten, antalet ledande forskarbefattningar ökas i enlighet med departementschefens förslag. Mot den begärda förstärkningen av forskningsanstaltens kansli har utskottet icke något att erinra. Detsamma gäller kostnadsberäkningarna.

Såsom chef för anstalten fungerar för närvarande en överdirektör i Cp 17. Hans främsta arbetsuppgifter ha angivits vara att samordna den teknisk-vetenskapliga forskningen inom anstaltens verksamhetsområden såväl inom anstalten som vid andra institutioner ävensom att planera och föreslå åtgärder för främjande av sådan forskning på nya områden. På honom åligger också att verka för förståelse för den vetenskapliga utvecklingens konsekvenser för vårt försvar. På anstaltschefen måste alltså ställas synnerligen stora krav och falla ett stort ansvar, som ytterligare ökats genom den allt snabbare tekniska utvecklingen. Det bör här nämnas, att enligt de ursprungliga planerna skulle anstalten omfatta 125 personer. Densamma systerinstitutioner nu ca 800 tjänstemän och kollektivavtalsanställda, varjämte utgifterna stigit från tidigare beräknade 1 700 000 kronor till ca 19 000 000 kronor per år. Härtill må nämnas, att överbefälhavaren i sin försvarsplan föreslagit en ytterligare utbyggnad av anstalten. Vidare må framhållas, att vid anstaltens omorganisation år 1954 bestämdes, att överdirektören även skulle vara ordförande i anstaltens styrelse. Detta uppdrag har givetvis ökat hans ansvar och arbetsbelastning. Utskottet vill erinra om att i den utredning, som låg till grund för omorganisationen nämnda år, framlades med tillstyrkande av bl. a. statens lönenämnd förslag om att befattningen som överdirektör i Cp 17 skulle utbytas mot befattning för generaldirektör i Cp 19. Samma yrkande har framförts i den nu föreliggande motionen. Utskottet finner, såsom av det föregående framgår, starka skäl tala för att befattningen i fråga omregleras till generaldirektörsbefattning. Utskottet, som emellertid icke är berett att nu biträda motionen, förutsätter dock, att Kungl. Maj:t låter verkställa en närmare undersökning av denna fråga och för nästa års riksdag framlägger på resultatet härav grundat förslag. Vid denna undersökning bör jämväl prövas det i motionen framställda förslaget, att anstaltens chef skall vara ledamot av försvarets förvaltnings-

direktion. Med hänsyn till ärendets betydelse vill utskottet föreslå, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver tillkänna vad utskottet nu anfört.

Aberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	653 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	13 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	2 467 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	776 500
	Summa kronor 3 910 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 3 910 000 kronor;

d) i anledning av motionen II: 341 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.

125:o) **Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 210 och 211), innebärande att anslaget med hänsyn bland annat till de numera tillkomna kostnaderna för lunchrestaurant, belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 ävensom den utökning av anstaltens personaluppsättning, som förordats i det föregående, höjes med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 575 000 kronor.

126:o) **Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 137, s. 211 och 212) att dels till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 12 600 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 12 000 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 12 600 000 kronor, innebärande en höjning med 600 000 kronor för löneökningar. Vid beräkningen av medelsbehovet utgår departementschefen från att anstalten även under nästa budgetår mot särskild ersättning skall utföra forsknings- och utvecklingsuppdrag för försvarsgrensförvaltningarnas och andra uppdragsgivares räkning i ungefär samma omfattning som för närvarande. Departementschefen förutsätter, att erforderliga kostnader för utveckling av elektronrör m. m. liksom under innevarande budgetår skall bestridas från förevarande anslag, i den mån icke andra medel står till förfogande för detta ändamål. Liksom för innevarande budgetår bör enligt departementschefen utverkas riksdagens bemyndigande att medgiva anstalten att utlägga materielbeställningar intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Utskottet tillstyrker departementschefens beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag. Utskottet finner sig vidare böra tillstyrka, att liksom för innevarande budgetår forskningsanstalten bemyndigas att utöver anslaget utlägga materielbeställningar inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor. Vad departementschefen i övrigt anfört under nu ifrågavarande punkt har ej heller givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 12 600 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

127:o) **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 212), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt*: *Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

FÖRSVARETS SOCIALBYRÅ

128:o) **Försvarets socialbyrå: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 212—214), innebärande, förutom automatiska kostnadsändringar, att en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 utbytes mot en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, får utskottet, under erinran om

att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 237 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) ur personalförteckningen för försvarets socialbyrå utsluta en tjänst för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets socialbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	34 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:ts, <i>förslagsvis</i>	7 350
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	170 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	49 550
	<hr/>
	Summa kronor 261 000

c) till *Försvarets socialbyrå*: Avlöningar för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 261 000 kronor.

129:o) **Försvarets socialbyrå: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, s. 214), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets socialbyrå: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 133 000 kronor.

130:o) **Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, s. 214), innebärande att anslaget med hänsyn till belastningen samt med beaktande av en väntad ökning av antalet till tjänstepremier berättigade fältflygare höjes med 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN

131:o) **Försvarets högskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 215 och 216), innebärande en av automatiska kostnadsändringar föranledd anslagshöjning av 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets högskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	92 700
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	30 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	57 230
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	15 300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 670
	<hr/>
Summa kronor	229 300

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	23 300
	<hr/>
Nettoutgift kronor	206 000

b) till *Försvarshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 206 000 kronor.

132:o) **Försvarshögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 216 och 217), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 89 000 kronor.

FÖRSVARETS BREVSKOLA

133:o) **Försvarets brevskola: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, s. 217—220), innebärande, förutom automatiska kostnadsändringar, att en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8 tillkommer i utbyte mot en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 129 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för försvarets brevskola uppföra ytterligare en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	45 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 560

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	66 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	28 440
	Summa kronor 141 000

c) till *Försvarets brevskola: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 141 000 kronor.

134:o) **Försvarets brevskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 220), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets brevskola: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

SJUKVÅRDSMATERIEL M. M.

135:o) **Sjukvårdsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, s. 220 och 221), innebärande en anslagshöjning av 40 000 kronor, varvid räknats med ett minskat medelsbehov av 60 000 kronor i anledning av den begränsade repetitionsövningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 540 000 kronor.

136:o) **Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, s. 221 och 222), innebärande en anslagshöjning av 250 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 1 250 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRRÅD

137:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 222—224), innebärande, förutom automatiska kostnadsändringar, att medel för nästa budgetår beräknas under anslaget för en tjänst för röntgentekniker i Ce 17 och för ett heltidsanställt biträde för skriv- och kontorsgöromål vid centrala sjukvårdsförrådet i Örebro, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 363 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	36 700
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	58 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	28 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	250 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	79 900
	<hr/>
	Summa kronor 454 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	46 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 408 000

b) till *Försvarets sjukvårdsförråd*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 408 000 kronor.

138:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150, s. 224 och 225), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

GARNISONSSJUKHUSEN

139:o) **Garnisonssjukhusen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 151, s. 225—230) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för garnisonssjukhusen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels till Garnisonssjukhusen: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 530 000 kronor, dels ock medgiva att innehavaren av regementsläkarbeställningen vid förutvarande garnisonssjukhuset i Skövde må utan ansökningsförfarande utnämnas å lasarettsläkartjänsten vid det nybildade lasarettet i Skövde.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 150 000 kronor, varvid såsom inkomster under avlöningsanslaget räknats med 5 830 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att vid garnisonssjukhuset i Boden inrättas följande nya läkartjänster, nämligen en tjänst för överläkare i Ce 29

för den ortopediska vården, två tjänster för förste underläkare i Cg 26 — en för ögonavdelningen och en för röntgenavdelningen — samt tre tjänster för underläkare i Cg 25, varav en för kirurgiska avdelningen, en för barnavdelningen och en för avdelningen för kvinnosjukdomar. Beträffande sistnämnda tjänst har Kungl. Maj:t genom beslut den 18 november 1955 medgivit att densamma må finnas inrättad tills vidare under budgetåret 1955/56.

Det förutsättes liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare pröva behovet av extra och lägre extra ordinarie personal vid garnisonssjukhusen. Departementschefen räknar härvidlag med ett ökat medelsbehov av i runt tal 462 000 kronor.

Enligt beslut av 1948 års riksdag skall de vårdavgifter, som inflyter såsom ersättning för vård av civila patienter vid garnisonssjukhusen, redovisas såsom inkomster under garnisonssjukhusens avlönings- och omkostnadsanslag. I enlighet med förslag av civilförvaltningen och sjukvårdsstyrelsen beräknar departementschefen dessa inkomster för nästa budgetår till 8 860 500 kronor, varav 5 980 500 kronor anses böra redovisas under avlöningsanslaget.

Anslagsberäkningen för nästa budgetår påverkas, förutom av de föreslagna nya tjänsterna och den år 1955 genomförda löneregleringen, av att garnisonssjukhuset i Skövde i enlighet med riksdagens beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1955: 134 nedlagts vid utgången av december 1955. Vid anslagsberäkningen har även beaktats det ytterligare medelsbehov som föranledes av riksdagens beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1955: 209 angående ändrad lönegradsplacering för vissa tjänstemän m. m.

Såsom framgår av Kungl. Maj:ts förenämnda proposition 1955: 134 angående nedläggande av garnisonssjukhuset i Skövde förutsattes, att den vid sjukhuset anställda personalen skulle övergå i tjänst hos Skaraborgs läns landsting vid det i landstingets regi drivna, nybildade lasarettet. I skrivelse den 2 november 1954, varöver medicinalstyrelsen avgivit yttrande, har landstinget — i enlighet med vad som förutsatts i det till grund för sagda proposition liggande preliminära överlåtelseavtalet mellan civilförvaltningen, sjukvårdsstyrelsen och fortifikationsförvaltningen samt landstinget — hemställt, att innehavaren av regementsläkartjänsten i Ca 29 vid garnisonssjukhuset, vilken förklarar sig villig att övergå i landstingets tjänst, måtte utan ansökningsförfarande få utnämnas å lasarettsläkartjänsten vid det nybildade lasarettet.

Enligt lagen om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus den 20 december 1940 (sjukhuslagen) skall den ifrågavarande lasarettsläkartjänsten kungöras till ansökan ledig. Med hänsyn till föreliggande speciella omständigheter föreslår departementschefen emellertid att i detta fall så-

dan avvikelse får göras från lagens bestämmelser, att tjänsten må tillsättas utan ansökningsförfarande.

Utskottet har icke något att erinra mot de föreslagna personaländringarna och kostnadsberäkningarna. Ej heller vad departementschefen i övrigt anfört har givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) på personalförteckningen för garnisonssjukhusen uppföra ytterligare en tjänst för överläkare i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	572 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	94 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	330 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 205 000
5. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i>	160 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 248 000
	Summa kronor 6 609 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	72 000
Ersättning från pensionsstyrelsen för lön åt läkare vid reumatikeravdelningen vid garnisonssjukhuset i Boden, <i>förslagsvis</i>	26 500
Vårdavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 980 500
	Nettoutgift kronor 530 000

c) till *Garnisonssjukhusen*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 530 000 kronor;

d) medgiva att innehavaren av regementsläkarbeställningen vid förutvarande garnisonssjukhuset i Skövde må utan ansökningsförfarande utnämnas å lasarettsläkartjänsten vid det nybildade lasarettet i Skövde.

140:o **Garnisonssjukhusen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, s. 231), innebärande att anslaget minskas med 30 000

kronor, vilket belopp beräknas motsvara de på det numera nedlagda garnisonssjukhuset i Skövde för helt budgetår belöpande nettoutgifterna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Garnisonssjukhusen: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

141:o) **Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153, s. 231—233), innebärande en anslagshöjning av 30 000 kronor till följd av 1955 års löne- och arvodesreglering, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	38 200
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	12 840
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	8 840
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	312 100
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 420
	<hr/>
	Summa kronor 395 400

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	9 400
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 386 000

b) till *Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 386 000 kronor.

MILITÄRAPOTEKET

142:o) **Militärapoteket: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 154, s. 233—235), innebärande, förutom automatiska kostnadsändringar, att medel för nästa budgetår beräknas för en farmacie kandidat i Cg 19, ett apoteksbiträde i Cg 11, ett apoteksbiträde i Cg 8 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, får utskottet, under erinran om

att anslaget för innevarande budgetår är uppfört med 397 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	25 700
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	12 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	491 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	135 700
	<hr/>
	Summa kronor 665 100

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	9 100
Överskott på förrådstitel, <i>förslagsvis</i>	205 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 451 000

b) till *Militärapoteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 451 000 kronor.

143:o) **Militärapoteket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 235 och 236), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärapoteket*: *Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 52 000 kronor.

FÖRSVARETS TANDVÅRD

144:o) **Försvarets tandvård: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 156, s. 236 och 237), innebärande en anslagshöjning av 150 000 kronor, betingad av automatiska kostnadsändringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 306 800
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	333 200
	<hr/>
	Summa kronor 1 640 000

b) till *Försvarets tandvård: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 1 640 000 kronor.

145:o) **Försvarets tandvård: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, s. 238), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets tandvård: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 265 000 kronor.

MILITÄRPSYKOLOGISKA INSTITUTET

146:o) **Militärpsykologiska institutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 238), innebärande en anslagshöjning av 16 000 kronor med hänsyn till 1955 års lönerreglering, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärpsykologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	27 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	45 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	132 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	40 100
	Summa kronor 245 000

b) till *Militärpsykologiska institutet: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 245 000 kronor.

147:o) **Militärpsykologiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159, s. 239), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärpsykologiska institutet: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

CENTRALA VÄRNPLIKTSBYRÅN

148:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 160, s. 239—241) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att till-

lämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57, dels ock till Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 649 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 597 000 kronor.

Vid anmälan av 1955 års statsverksproposition förutsatte departementschefen vid behandlingen av frågan om inrättande av militärpsykologiska institutet, att institutets verksamhet först så småningom under budgetåret 1955/56 skulle kunna komma i gång i full utsträckning och att till följd därav den dåvarande verksamheten vid centrala värnpliktsbyråns personalprövningsdetalj skulle i viss utsträckning få fortgå övergångsvis även under budgetåret 1955/56. Vid anslagsberäkningarna för detta budgetår borde man enligt departementschefens mening bortse från angivna förhållande. Av sistnämnda verksamhet betingade kostnader borde dock få bestridas från värnpliktsbyråns avlönings- respektive omkostnadsanslag. Med anledning härav upptogs anslagsposterna Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, och Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal förslagsvis. Vid ingången av budgetåret 1956/57 räknar departementschefen med att militärpsykologiska institutet skall ha helt övertagit personalprövningsdetaljens uppgifter, varför nämnda båda anslagsposter för nästa budgetår torde bära upptagas obetecknade.

Under nästa anslagspunkt föreslår departementschefen att medel beräknas för inköp av en mikrofotograferingsanläggning. Därvid kan avlöningskostnaderna för ett skrivbiträde inbesparas.

Övriga kostnadsändringar äro av automatisk natur.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1956/57:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	174 600
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	94 700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	780
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	302 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	150 520

Summa kronor 723 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	74 000
	Nettoutgift kronor 649 000

b) till *Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 649 000 kronor.

149:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, s. 241 och 242), innebärande en anslagshöjning av 18 000 kronor, varav 500 kronor för höjda järnvägstaxor och 17 500 kronor för inköp av en anläggning för mikrofotografering, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 87 000 kronor.

150:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, s. 242 och 243), innebärande en anslagshöjning av 30 000 kronor till följd av ökad årskostnad för den centrala hålkortsanläggningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 220 000 kronor.

INSKRIVNINGSVÄSENDET

151:o) **Inskrivningskostnader. Inskrivningsrådet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 163 och 164, s. 243), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Inskrivningskostnader* ett förslagsanslag av 750 000 kronor;

b) till *Inskrivningsrådet* ett anslag av 9 000 kronor.

VISSA ÖVRIGA GEMENSAMMA ÄNDAMÅL

152:o) **Vissa specialundersökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, s. 244), innebärande en anslagsminskning av 75 000 kronor, varvid räknats med ett minskat medelsbehov av 150 000 kronor till följd av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa specialundersökningar m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kronor.

153:o) **Personalvårdsverksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 166, s. 245 och 246) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 255 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Weiland m. fl.* (I: 31) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson i Bogla m. fl.* (II: 42) hemställts, att riksdagen måtte under rubriken Personalvårdsverksamhet för budgetåret 1956/57 anvisa 200 000 kronor som bidrag till soldathemsverksamheten.

Beträffande motiveringen hänvisas till motionen II: 42.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 255 000 kronor.

Chefen för försvarsstaben föreslår, att anslaget höjes med 49 000 kronor, varvid för ökat bidrag till soldathemsverksamhet räknats med ett belopp av 50 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet. I den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda staten för förevarande anslag har till bidrag till soldathemsverksamhet upptagits ett belopp av 100 000 kronor. Vid bifall till det motionsvis gjorda yrkandet skulle anslagposten för nästa budgetår uppräknas med 100 000 kronor till 200 000 kronor. Utskottet anser goda skäl tala för en ökning av nuvarande medelstildelning för soldathemsverksamheten men är icke berett tillstyrka, att anslaget uppräknas för ändamålet. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t i samband med fastställande av stat för anslaget för nästa budgetår överväger, huruvida icke genom omdisponeringar mellan de olika anslagsposterna posten till bidrag till soldathemsverksamhet kan tillföras medel utöver vad som upptagits för innevarande budgetår. Det motionsvis gjorda yrkandet avstyrkes alltså.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 31 och II: 42, till *Personalvårdsverksamhet m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 255 000 kronor.

154:o) **Försvarsupplysning. Fritidsundervisning. Försvarsfilm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 167, 168 och 169, s. 246—248), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Försvarsupplysning* ett reservationsanslag av 140 000 kronor;

- b) till *Fritidsundervisning* ett reservationsanslag av 250 000 kronor;
- c) till *Försvarsfilm* ett reservationsanslag av 520 000 kronor.

155:o) **Publikations- och blankettryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 248), innebärande en anslagshöjning av 400 000 kronor med hänsyn till stegrade kostnader för publikationstryck och till belastningen på anslaget under det sistförflutna budgetåret, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Publikations- och blankettryck* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

156:o) **Lottaorganisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 248 och 249), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Lottaorganisationen* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

157:o) **Vissa signalförbindelser m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 172, s. 249 och 250) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av signalmateriel m. m. inom en kostnadsram av 5 775 000 kronor, dels ock till Vissa signalförbindelser m. m. för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 000 000 kronor, var-
utöver Kungl. Maj:t medgivits utlägga beställningar på materiel inom en kostnadsram av 8 000 000 kronor.

För nästa budgetår hemställer försvarsstabschefen dels om bemyndigande att utlägga beställningar på materiel m. m. inom en kostnadsram av 5 775 000 kronor och dels om ett anslag på 7 000 000 kronor. Av sistnämnda belopp avser 5 405 000 kronor betalningsutfall på de beställningsbemyndiganden, som lämnats för budgetåren 1954/55 och 1955/56, och 1 595 000 kronor på nu för nästa budgetår föreslaget bemyndigande.

Såsom departementschefen framhållit vid anmälan av detta anslag senast i 1955 års statsverksproposition är de anskaffningar av signalmateriel m. m. som här avses av mycket angelägen beskaffenhet. Departementschefen biträder därför försvarsstabschefens förslag och föreslår för nästa budgetår att bemyndigande utverkas att låta utlägga beställningar inom en kostnadsram av 5 775 000 kronor samt att anslaget uppföres med 7 000 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer, under erinran om att anslagshöjningen utgör 1 000 000 kronor,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av signalmateriel m. m. inom en kostnadsram av 5 775 000 kronor;

b) till *Vissa signalförbindelser m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kronor.

158:o) **Anskaffning av taggtråd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 173, s. 250 och 251), innebärande en anslagsminskning av 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffning av taggtråd* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

159:o) **Borttagande av pansarhinder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, s. 251 och 252), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Borttagande av pansarhinder m. m.* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

160:o) **Järnvägskrigsbromateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 175, s. 252 och 253) dels att till Järnvägskrigsbromateriel för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva att därutöver beställningar å järnvägskrigsbromateriel må utläggas inom en kostnadsram av 6 000 000 kronor.

Sedan järnvägsstyrelsen i skrivelse den 28 september 1951, efter samråd med försvarsstaben, gjort framställning om medel för anskaffning av reservbromateriel, har riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t i proposition 1952:2 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt i 1953—1955 års statsverkspropositioner under anslaget Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m., respektive under förevarande anslag, anvisat sammanlagt (3 700 000 + 6 000 000 =) 9 700 000 kronor till anskaffning av järnvägskrigsbromateriel. Enligt överbefälhavarens riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling skall anskaffning av järnvägskrigsbromateriel ske till en beräknad kostnad av 37 000 000 kronor.

Armétygförvaltningen anmäler att ämbetsverket finner det angeläget att anskaffningen av järnvägskrigsbromateriel påskyndas. Ingående prov har ägt rum med hittills levererad materiel och resultaten av dessa prov har visat sig mycket gynnsamma. Ämbetsverket avser att under budgetåret 1956/57 utlägga en större beställning på järnvägskrigsbromateriel. För nästa budgetår hemställer ämbetsverket därför dels om bemyndigande att utlägga beställningar på järnvägskrigsbromateriel inom en kostnadsram av 12 000 000

kronor och dels, då betalningen av materielen beräknas bli i stort sett lika fördelad mellan budgetåren 1956/57, 1957/58 och 1958/59, om 4 000 000 kronor i anslagsmedel.

Det är enligt departementschefens mening angeläget att armétygförvaltningen beredes möjlighet att genomföra en större beställning av ifrågasvarande materiel, särskilt som det därvid torde vara möjligt att uppnå en icke obetydlig reduktion av priset. En förutsättning härför synes departementschefen emellertid vara att anslaget höjes och att medgivande lämnas ämbetsverket att utlägga beställningar på materiel utöver anslagsbeloppet.

Departementschefen kan emellertid icke helt biträda armétygförvaltningens förslag i fråga om anslagsmedel och beställningsbemyndigande utan föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2 500 000 kronor och att ämbetsverket bemyndigas att utlägga beställningar inom en kostnadsram av 6 000 000 kronor utöver anslagsbeloppet. Härvid förutsätter departementschefen att behovet av medel för likvidering av de på grund av bemyndigandet utlagda beställningarna blir uppdelat på minst två budgetår med i stort sett jämn fördelning mellan budgetåren.

Utskottet anser sig böra tillstyrka den verkställda anslagsberäkningen ävensom att beställningsbemyndigande lämnas enligt departementschefens förslag. Ej heller vad departementschefen i övrigt anfört har givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Järnvägskrigsbromateriel* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva att därutöver beställningar å järnvägskrigsbromateriel må utläggas inom en kostnadsram av 6 000 000 kronor.

Diverse

161:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 176 och 177, s. 254) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 65 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 488 000 kronor.

162:o) **Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 255 och 256), innebärande en anslagsökning av 250 000 kronor, föranledd av att försvarets fabriksfond för nästa budgetår ansetts från anslaget böra erhålla gottgörelse för räntekostnader för kapital, som intill utgången av innevarande budgetår investerats i en under byggnad varande ammunitionsreservfabrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

163:o) **Ersättning för automobilskatt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, s. 256) innebärande en anslagsminskning av 800 000 kronor, varvid räknats med ett minskat medelsbehov av 300 000 kronor till följd av begränsningen av repetitionsövningsverksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för automobilskatt* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 4 200 000 kronor.

164:o) **Ersättning för rustning och rotering. Resestipendier. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m. Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m. Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 181—186, s. 256—258), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Ersättning för rustning och rotering* ett förslagsanslag av 15 000 kronor;

b) till *Resestipendier* ett reservationsanslag av 15 000 kronor;

c) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 350 000 kronor;

d) till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* ett reservationsanslag av 25 000 kronor;

e) till *Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m.* ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor;

f) till *Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom* ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

165:o) **Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig.** I enlighet med

Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187, s. 259), innebärande att anslaget höjes med 15 000 kronor med hänsyn till dels anslagsbelastningen under senaste budgetår, dels ock att vissa från anslaget utgående livräntor kommer att höjas från och med den 1 januari 1956 jämlikt förordningen den 17 juni 1955 angående omreglering av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av olycksfall i arbete m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig*, för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

166:o) **Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 188, s. 259 och 260) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 14 000 000 kronor.

Riksförsäkringsanstalten och försvarets socialbyrå hemställer att anslaget höjes med 1 000 000 kronor. Myndigheterna åberopar härvid att enligt bestämmelser, som trädde i kraft den 1 januari 1956, en höjning av vissa äldre ersättningar ägt rum från och med samma dag. Detta medför en kostnadsökning, som av riksförsäkringsanstalten tidigare uppskattats till 2 500 000 kronor för år. De nya bestämmelserna har å andra sidan medfört att kostnaderna för s. k. ersättningsfyllnader, som utgår till vissa i militärtjänst skadade, kommer att minska. Enär innevarande budgetårs anslag är beräknat med beaktande av kostnadsökningarna endast under ett halvt budgetår, anser myndigheterna att anslaget för nästa budgetår bör uppräknas med 1 000 000 kronor.

Departementschefen biträder myndigheternas förslag.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen, som innebär en anslagshöjning av 1 000 000 kronor, och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring*, för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kronor.

167:o) **Omskolning av i militärtjänst skadade.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189, s. 260), innebärande en anslagsminskning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omskolning av i militärtjänst skadade* för budgetåret 1956/57 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

168:o) **Bidrag till utförande av vissa anordningar för luftvärn.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 190, s. 260—262) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

För att under krigstid erhålla största möjliga trygghet mot avbrott i kraftförsörjningen och därmed också i järnvägskommunikationerna och de krigsviktiga industrierna är det, framhåller departementschefen, nödvändigt att vissa kraftanläggningar erhåller skydd av luftvärn. För att kunna ställa upp luftvärnspjäserna erfordras fundament, ståltorn m. m. Riksdagen har för budgetåret 1952/53 anvisat 2 750 000 kronor såsom bidrag till utförande av dylika anordningar vid kraftanläggningar, som upptagits i en särskild år 1951 uppgjord plan.

Krigsskydds-nämnden för kraftanläggningar hemställer om bidrag för utförande av dylika anordningar vid kraftanläggningar som tillkommit eller påbörjats efter år 1951 och som fordrar skydd av luftvärn. Kostnaderna för dessa anordningar beräknas till cirka 2 000 000 kronor. Liksom tidigare bör kostnaderna delas lika mellan staten och anläggningarnas ägare, varför det belopp som staten har att tillskjuta uppgår till 1 000 000 kronor. Härav förutsättes emellertid endast halva beloppet erfordras för nästa budgetår.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till utförande av vissa anordningar för luftvärn* för budgetåret 1956/57 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

169:o) **Extra utgifter. Rationaliseringsförsök.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 191 och 192, s. 262), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1956/57 anvisa

a) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 400 000 kronor;

b) till *Rationaliseringsförsök* ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Uppskjutna frågor

170:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 8: Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar, Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader,

punkten 29: Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 52: Armén: Remontering,

punkten 59: Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond,

punkten 70: Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 98: Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Mari-
nens delfond,

punkten 102: Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 127: Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond:
Flygvapnets delfond,

punkten 144: Försvarets läroverk: Avlöningar, Försvarets läroverk:
Omkostnader samt

punkten 178: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars
delfond;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 16 mars 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Leander, Näsgrård, Gillström, Näsström, Boman, fröken Andersson, herrar Hesselbom, Pålsson, Thun, Axel Andersson, Sunne, fröken Ranmark och herr Söderberg; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malm-
borg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Åkerström, Rubbestad,
fröken Elmén, herrar Petterson i Degerfors, Widén, Johansson i Mysinge,
Thapper, Nihlfors, Cassel och Karlsson i Olofström.

Reservationer

1) vid *punkten 51* (Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.) av herrar *Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Leander, Hesselbom, Thun, Söderberg, Åkerström* och *Karlsson* i Olofström, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 404 och II: 483, såvitt nu är i fråga, och att därför *dels* utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Som skäl för sitt förslag om begränsning av repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår framhöll föredragande departementschefen, att i nuläget en väsentlig reduktion av ökningen av försvarskostna-

derna framstode som ofrånkomlig. I sitt utlåtande över förslaget anslöt sig statsutskottet härtill och erinrade vidare om att inom krigsteknikens område påginge ett intensivt utvecklingsarbete, som inom en snar framtid kunde komma att ställa oss inför problem om anskaffande av helt nya stridsmedel.

Vad nu anförts torde jämväl kunna åberopas då det gäller att bedöma Kungl. Maj:ts förslag om beställningsbemyndiganden för nästa budgetår. Utskottet vill erinra om att förslagen i fråga innebära i förhållande till löpande budgetår en höjning av bemyndigandena med icke mindre än 386 miljoner kronor, av vilket belopp 120 miljoner kronor avse flygvapnet. Den kostnadsram för anskaffning av flygmateriel m. m., som departementschefen beräknat erforderlig för sjuårsperioden 1956/63, kommer att uppgå till 3 655,7 miljoner kronor eller 548,7 miljoner mer än den av förra årets riksdag godtagna. Departementschefens förslag innebära, om de bifallas av riksdagen, att den 30 juni 1957 bemyndigandena för försvaret, som icke täckts av anslag, komma att uppgå till ett belopp av inemot 2,5 miljarder kronor, varav för flygvapnet 912,3 miljoner kronor.

I dagens läge kräves sträng återhållsamhet med de samhällliga investeringsringarna. Enligt utskottets mening bör det icke ifrågakomma, att riksdagen nu binder sig för så avsevärda belopp, om vilka här är fråga. Då utredning för närvarande pågår rörande försvarets framtida utformning, synes en viss återhållsamhet vara alldeles särskilt påkallad. Den tekniska utvecklingen och därmed förenade ökade kostnader torde tvinga fram till att frågan om en revision av de av riksdagen tidigare fastställda flerårsplanerna tages under förnyat övervägande.

Utskottet vill vidare erinra om att, såsom närmare framgår av årets kapitalbudget, överbefälhavaren särskilt framhållit, att byggnadskvoten för försvaret icke på långt när kommer att förslå för de byggnadsbehov, som föreligga. För arméns del kan materielprogrammet icke fullföljas. Ej ens den beställda materielen kan enligt överbefälhavaren omhändertagas i erforderlig omfattning. För marinens del nämner överbefälhavaren bland annat, att med de anslag, som hittills beviljats för utbyggandet av kustartilleribatterier, läser den av 1953 års riksdag beslutade sexårsplanen för kustartilleriet knappast hinna fortifikatoriskt påbörjas före den tidpunkt, då den borde ha varit avslutad. Redan beställda kustartilleripjäser i samband med leveransen måste läggas upp provisoriskt utan att komma till användning. För flygvapnets del framhåller överbefälhavaren, att investeringsbegränsningen på flera områden medfört att det kan ifrågasättas, om flygvapnet kan utveckla tillräcklig effekt. Stora brister föreligga i fråga om hangarer och verkstäder m. m., till följd varav flygplan med dyrbar radar- och signalutrustning m. m. måste förvaras utombus. Det är uppenbart, att varje år betydande värden härigenom gå till spillo.

Att i ett sådant läge som det nu angivna utlägga ökade beställningar

på krigsmateriel, detta gäller ej minst flygvapnet, kan enligt utskottets mening icke vara tillrådligt. Någon höjning av investeringsverksamheten torde icke vara att förutse under de närmaste åren. Anslagen liksom beställningsbemyndigandena måste anpassas härefter. En minskning av anskaffningstakten ter sig ofrånkomlig. Utskottet har därför i anslutning till motionerna I: 404 och II: 483 funnit sig böra föreslå, att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1956/57 äskade beställningsbemyndigandena nedskäras med tillhoppa 250 miljoner kronor. Av detta belopp böra 60 miljoner kronor avse nu ifrågavarande anslag, 70 miljoner kronor anslaget till fartygsbyggnader och 120 miljoner kronor anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. Utskottet kommer under vederbörliga punkter i det följande att göra hemställen härom.»

dels ock utskottets hemställen i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

- »att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 403 och II: 485 samt med bifall till motionerna I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,
a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 155 000 000 kronor;»

2) vid punkten 86 (Marinen: Fartygsbyggnader) av herrar *Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Leander, Hesselbom, Thun, Söderberg, Åkerström* och *Karlsson* i *Olofström*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 404 och II: 483, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i annan mån än att utskottet, under hänvisning till vad som anförts under punkten 51 i det föregående, finner sig icke kunna tillstyrka, att beslut nu fattas om byggande av mer än en jagare. Det äskade beställningsbemyndigandet kan härigenom minskas med 70 000 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställen i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

- »att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 47 och II: 64 samt I: 403 och II: 485 ävensom med bifall till motionerna I: 404 och II: 483, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga,
a) besluta de fartygsbyggnader för flottan som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956 och av utskottet föreslagits;
c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i samma statsrådsprotokoll och av utskottet angivna grunder medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 155 500 000 kronor;»

3) vid punkten 111 (Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.) av herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Leander, Hesselbom, Thun, Söderberg, Åkerström och Karlsson i Olofström, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 404 och II: 483, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkten 51 i det föregående finner utskottet sig icke kunna tillstyrka bemyndigande för Kungl. Maj:t att utlägga beställningar inom en högre kostnadsram än 520 000 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 403 och II: 485 samt med bifall till motionerna I: 404 och II: 483, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1956 och av utskottet angivits medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 520 000 000 kronor;»